

# Delårsrapport 1

Januari-april 2023  
Tyresö kommun



# 1 Viktiga händelser januari-april

## Övergripande viktiga händelser

- **Tyresö kommun erbjuder SFI-undervisning:** I april fattade en enig kommunstyrelse beslut om att erbjuda flyktingar som kommit till Sverige enligt massflyktingsdirektivet SFI-undervisning. Tyresö var en av de första kommunerna i Sverige att starta upp detta.
- **Företagsklimatet i kommunen:** Företagsklimatet i Tyresö kommun är oförändrat jämfört med senaste mätningen. Undersökningen mäter hur nöjda företagarna är med kommunens service. Högst omdöme ges området bemötande, lägst omdöme ges området information.
- **”Hållbarhet – En konkurrenskraftig affär”:** Ett lunchseminarium har hållits för Tyresös företagare med temat ”Hållbarhet – En konkurrenskraftig affär”. Frågorna var bland annat: Kan de globala målen bidra till ökad konkurrens och lönsamhet för Tyresös näringsliv? Hur kan vi nå det önskade läget att alla kan leva och verka i ett hållbart och attraktivt Tyresö.
- **Björkbackens vård- och omsorgsboende:** Avvecklingen av Björkbackens vård och omsorgsboende pågår som planerat. Boende erbjuds att flytta till annat vård- och omsorgsboende allteftersom. Medarbetare omplaceras inom äldre- och omsorgsförvaltningen.
- **Ny gruppbostad för funktionsnedsatta:** Nybyggd gruppbostad, Villa Bansjön invigdes. Boendet kommer att ha plats för sex boende. Inflyttning startar maj 2023.
- **Öka matfallsinsamlingen:** Kommunen deltar i den nationella kampanjen för att öka matavfallsinsamlingen ”gör det inte svårare”.
- **Trafiksäkerhetsdag med drygt 2000 besökare:** Tyresö kommun, räddningstjänsten, polisen, kommunens frivilliga resursgrupp och många fler aktörer har arrangerat en trafiksäkerhetsdag där besökarna kunde gå in i brandbil, polisbil, ambulans och buss. De fick testa att släcka en eld, uppleva hur det känns när en bil voltar och lära sig om vikten av en cykelhjälm bland annat.
- **Klimatrådets elever delar sina klimatsmarta idéer till politiker:** Grundskolans årskurs åtta har klimattema med klimataktiviteter på skolor och elever från olika skolor deltar i ett kommungemensamt klimatråd. I april gav eleverna sina klimatsmarta förslag till politiker och tjänstepersoner som deltog på hållbarhetsutskottet.

## 2 Mål och uppföljning

Tyresö kommunkoncern har i fyra målområden konkretiserat vad som är viktigt att uppnå för att kommunen ska röra sig i rätt riktning mot visionen. Till varje målområde finns konkretiserade mål och indikatorer som mäter måluppfyllelsen. Det finns även politiska uppdrag kopplade till målen. Det är uppdrag som verksamheten ska arbeta särskilt med för att uppnå målen. Styr och ledningssystemet finns beskrivet i [Tyresö kommuns plan för styrning, planering och uppföljning](#). Vid delårsbokslut rapporterar kommunens nämnder/förvaltningar uppfyllelsen för de fyra mål, och de uppdrag som kommunfullmäktige har fastställt i Kommunplan 2023. Även en uppföljning av viktiga händelser, tillgänglighetsplanen och risker görs.

### 2.1 Uppföljning av mål och politiska uppdrag

	1: Medarbetare	2: Kvalitet	3: Leverans	4: Ekonomi
AR 2022	Grön	Grön	Grön	Grön
Delår 1	Grön	Grön	Grön	Grön

En sammanvägning av indikatorerna ger måluppfyllelsen för respektive mål, för att läsa mer om bedömning av måluppfyllelse se [Kommunplan 2023-2026 Tyresö kommun bilaga 1](#).

Kommunkoncernen har på en övergripande nivå nått målen inom samtliga områden och ligger i fas. För vidare resonemang se mer under rubrikerna för respektive målområde.

Uppföljning politiska uppdrag	Status T1
<b>Övergripande uppdrag</b>	
Att arbeta kommundemensamt	
<b>Målområde medarbetare</b>	
Strategisk kompetensförsörjning	
<b>Målområde leverans</b>	
Likvärdig förskola och skola	
Omsorg för äldre och funktionsnedsatta	
Socialt hållbart Tyresö för ökad trygghet	
En meningsfull vardag och fritid för alla	
Framtidens gymnasium och ökad sysselsättning	
Insatserna för särskilt utsatta grupper långt från arbetsmarknaden	
Bostäder och hållbar infrastruktur i hela Tyresö	
<b>Målområde ekonomi och Hållbarhet</b>	
Ordning och reda i ekonomin	
Minskade klimatutsläpp, stärkt park- och naturmiljö	

Kommunen ligger i fas för att leverera på de politiska uppdragen enligt plan i tid. För mer utförlig uppföljning se bilaga 5 Uppföljning av politiska uppdrag.

Grön= uppdraget genomförs enligt plan och kommer levereras i tid

Gul= uppdraget är påbörjad men går inte enligt plan eller riskerar att inte levereras i tid

Röd= uppdraget är inte påbörjad.

## 2.2 Mål: Medarbetare i Tyresö kommunkoncern är motiverade och delaktiga i kommunens utveckling - grönt

Uppföljningen av medarbetarmålet visar att kommunkoncernen på en övergripande nivå nått målet för delåret. Samtliga nämnder rapporterar grönt, och Tybo har aktiviteter kopplade till sitt gula utfall.

Sjukfrånvaron i kommunen har sjunkit avsevärt i under första delåret jämfört med samma period föregående år bland både kvinnor och män. Den största minskningen finns hos kvinnor, som trots detta fortfarande har en högre sjukfrånvaro än män.

Delar av förklaringen till den minskade sjukfrånvaron finns i att pandemins restriktioner upphört, men förklaringen finns även i att det högprioriterade arbetet med att minska långtidssjukfrånvaron som startades 2022 har gett resultat. Kommunen har även under året arbetat aktivt för att främja hälsa och förebygga sjukfrånvaro. Dels som ett svar på de särskilda förutsättningarna under pandemin som påverkat medarbetarnas arbetsituation, men även som en del i att vara en bra arbetsgivare. Det finns fortfarande områden i kommunen där sjukfrånvaron är hög och arbetet med att främja hälsa, förebygga sjukfrånvaro och föra åter medarbetare som är sjukskrivna är ett ständigt pågående arbete i hela kommunen.

	2023 april*	2022 april*	2021 april*
<b>Tyresö kommun</b>	<b>7,4%</b>	<b>9,0%</b>	<b>9,0%</b>
Kommunstyrelseförvaltningen	5,4%	6,3%	6,1%
Barn- och utbildningsförvaltningen	7,9%	10,0%	9,8%
Arbetsmarknad- och socialförvaltningen	6,8%	6,8%	6,5%
Äldre och omsorgsförvaltningen	9,3%	10,9%	11,8%
Kultur- och fritidsförvaltningen	4,8%	5,7%	5,9%

\*sjukfrånvaron som redovisas är ett snitt av sjukfrånvaron under en 12 månaders period (april – april)

- Det politiska uppdraget att arbeta med strategisk kompetensförsörjning går enligt plan och kommer att levereras i tid.

För att läsa mer om det politiska uppdraget se bilaga: uppföljning politiska uppdrag.

## 2.3 Mål: Tyresö kommun driver en verksamhet med god kvalitet - grön

På en övergripande nivå har kommunen nått kvalitetsmålet på delåret. Det visar sig på olika sätt i respektive verksamhet. Ett exempel är att utredningstiden i antal dagar från påbörjad utredning till avslutad utredning inom Barn och ungdom (0-20år) har minskat och är det lägsta resultatet

sedan 2019. Inom grundskolan visar svaren på elev och föräldrar enkäten att eleverna får hjälp av de vuxna vid behov, att lärarna förklarar så eleven förstår samt att hen får vara med och påverka delar av sitt skolarbete. Inom äldreomsorgen har den ökade frisknärvaron hos personalen gjort att kvalitetsarbetet kunnat återupptas och förvaltningen gått från gul till grön.

- Det kommunövergripande politiska uppdraget om att jobba tillsammans över förvaltningsgränserna när det skapar mervärde går enligt plan och kommer levereras i tid.

För att läsa mer om det politiska uppdraget se bilaga: uppföljning politiska uppdrag.

## **2.4 Mål: Tyresö kommun levererar bra välfärdstjänster för de som bor, verkar och vistas här, nu och i framtiden - grön**

Uppföljningen visar att kommunkoncernen på en övergripande nivå nått målet för delåret. Äldre och omsorgsförvaltningen har gått från gult till grönt under perioden tack vare ett aktivt arbete med att utveckla arbetssätt för att föra en ökad dialog med brukarna. Uppföljningar visar att 91 % är nöjda med sin hemtjänst och en fortsatt utveckling under året kommer att ske kring förvaltningsövergripande arbetssätt för att stärka personalkontinuiteten. På dagligverksamhet är 98,5% mycket nöjda med både delaktigheten och det stöd och hjälp som ges. Ett antal insatser har gjorts under perioden för att främja personer med funktionsnedsättnings tillgång till en meningsfull fritid, exempel på detta är Funkisfestivalen och lovkurser på kulturskolan. Elev och föräldrar enkäten visar goda resultat inom både förskola och grundskola. Ett aktivt arbete pågår för att möta den nya föreskriften gällande kommunens arbete mot våld i nära relationer och förebyggande insatser pågår för att barn inte ska rekryteras till grov brottslighet. Arbetslösheten bland unga i Tyresö har sjunkit något under delåret och antalet långtidsarbetslösa har minskat jämfört med samma period förra året. För gruppen utrikesfödda har arbetslösheten varit i princip oförändrad.

Ambitionen att förbättra företagsklimatet i Tyresö har inte uppnåtts ännu, utan företagsklimatet i Tyresö kommun är oförändrat jämfört med senaste mätningen. Högst omdöme ges området bemötande, lägst omdöme ges området information.

- De politiska uppdragen, Likvärdig förskola och skola, Omsorg för äldre och funktionsnedsatta, Socialt hållbart Tyresö för ökad trygghet, En meningsfull vardag och fritid för alla, Framtidens gymnasium och ökad sysselsättning, Insatserna för särskilt utsatta grupper långt från arbetsmarknaden och Bostäder och hållbar infrastruktur i hela Tyresö går enligt plan och kommer att levereras i tid.

För att läsa mer om de politiska uppdragen se bilaga: Uppföljning politiska uppdrag.

## **2.5 Mål: Tyresö kommuns inköp, investeringar och resursanvändning är kostnadseffektiv och balanserad - grönt**

Kommunens prognos för helåret är ett resultat på 81,5 mnkr vilket är 80,9 mnkr bättre än budget, och motsvarar 2,5 % av skatte- och utjämningsintäkterna. Både kommunens verksamhetsområden (+ 21,3 mnkr) och finansförvaltningen (+ 59,6 mnkr) prognostiserar överskott jämfört med budget.

Den skattefinansierade verksamhetens överskott är något obalanserad. Det innebär att vissa verksamheter har en negativ avvikelse större än två procent (sambällsbyggnad) samtidigt som andra verksamheter har ett betydande överskott (individ och familjeomsorg och kultur och fritid) som inte bara täcker för de andra verksamheternas underskott utan även bidrar till det samlade överskottet på 21,3 mnkr. Obalansen är adresserad som underlag för kommande kommunplan. Den samlade bedömningen inom ekonomimålet är att målet är uppfyllt för delåret.

- De politiska uppdraget ordning och reda i ekonomin går enligt plan och kommer att levereras i tid.

För att läsa mer om de politiska uppdragen se bilaga: Uppföljning politiska uppdrag

## **2.5 Hållbarhetsmål - grönt**

Via indikatorer på nämnderna, framdrift inom klimatplanen, trafikstrategin, måltidspolicyn och fosforhalter i Öringesjön och Drevviken följs hållbarhetsmålet upp på delår. Samtliga är gröna, går enligt plan och kommer levereras/uppnås i tid.

### **Uppföljning av nämndernas indikatorer – grönt.**

Exempel på aktiviteter för att bidra till hållbarhetsmålet är inom förskolan och grundskolan där man jobbar för att barn och elever ska ges möjlighet att kommunicera, agera och kritiska tänka kring hållbar utveckling (miljö, socialt och ekonomiskt). Förskolorna har en hög medvetenhet och stort fokus på hållbarhetsfrågorna i utformandet av utbildningen. Exempel på detta är sopsamlarmonstren som är väl förankrade i flera förskolor och medarbetare från vatten och avloppsenheten har hittills besökt nio förskolor och berättat om bland annat hållbar vatten konsumtion. Grön Flagg är ett unikt utbildningsprogram inom hållbar utveckling för skolor att arbeta mer strukturerat och engagerat med processer för hållbar utveckling. I Tyresö är det fem förskolor som redan hissat Grön Flagg för att synliggöra sitt hållbarhetsarbete och fler förskolor är på väg. Tre förskole enheter jobbar med Kapten Reko, ett utbildningsmaterial som syftar till att lära barn i förskolan och vuxna i deras närhet varför inte mat ska slängas och vad som kan göras för att minska matsvinnet. Inom grundskolan pågår arbetet med Kemikaliesmart skola och all personal i grundskolan har deltagit i utbildning. Årskurs 8 deltar i klimatrådet och skolorna jobbar med att ta fram teman och projekt som skolorna ska jobba med nästa läsår. Uteklassrummen används mycket av både personal och eleverna sitter där och läser tex, det komposteras, finns bi-hotell och på vissa skolor odlar kökschefen potatis tillsammans med eleverna. Idrottsanläggningar har bytt ut belysning mot LED-belysning och idrottsredskap renoveras i större utsträckning än förra året. Utlåningen från fritidsbanken har ökat jämfört med samma period förra året. Äldre och omsorgsförvaltningen som förra året inte nådde upp till grönt på grund av

pandemins konsekvenser anger nu att arbetet med miljömässig och socialhållbarhet kommit igång och går i enlighet med plan.

### **Uppföljning av klimatplan – grönt**

Arbete med implementering av planen i kommunen pågår. Under 2023 kommer fokus vara att få hela kommunorganisationen att vara medvetna om planen och hur verksamheterna kan bidra till måluppfyllelse. Därtill kommer omställningstakten till fossilfria alternativ vara ett fokus för att målen ska kunna nås. Arbetet fortsätter med att nå ut bredare och involvera Tyresöbor i arbetet samt att öka elektrifieringen. Arbete fortsätter med återställning av våtmarker inom kommunen med utgångspunkt i den utredning som genomfördes under 2022.

### **Uppföljning av trafikstrategin – grönt**

Arbetet går enligt plan och kommer fortsätta för genomförande av trafikstrategin och tillhörande planer. Arbete med att tydliggöra process för hantering av trafiksäkerhetsfrågor i befintlig miljö pågår enligt plan.

### **Uppföljning av Måltidspolicyn - grönt**

Arbetet går enligt plan.

### **Minskade klimatutsläpp, stärkt park och naturmiljö -grönt**

- Provtagning Drevviken: Fosforfällning påbörjades under 2022 och återupptas under 2023. Fällningsarbete kommer att fortgå in i 2024. Provtagning samordnas och genomförs i Tyresöans regi.
- Provtagning Öringesjön: Pågående. Flerårigt provtagningsprogram pågår för Öringesjön. För provtagning till tertial 1 är det för tidigt att dra slutsatser kring utvecklingen av sjöns kvalité.
- Det politiska uppdraget: Minskade klimatutsläpp, stärkt park- och naturmiljö går enligt plan och kommer levereras i tid.

För att läsa mer om det politiska uppdragen se bilaga: uppföljning politiska uppdrag.





## 3 Drifts- och investeringsredovisning

### Driftsredovisning

April 2023 (mnkr) Verksamhetsområden	Period januari - april			Helår 2023		
	Utfall	Budget	Avvik.	Prognos	Budget	Avvik.
Förskola	-117,8	-121,2	3,4	-354,4	-357,0	2,6
Grundskola	-283,7	-278,5	-5,2	-836,3	-831,8	-4,5
<b>BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN</b>	<b>-401,5</b>	<b>-399,7</b>	<b>-1,8</b>	<b>-1 190,7</b>	<b>-1 188,8</b>	<b>-1,9</b>
Gymnasieskola	-85,8	-86,0	0,2	-257,8	-257,8	0,0
Vuxenutbildning	-9,3	-9,8	0,5	-29,0	-29,0	0,0
<b>GYMNASIE- OCH VUXEN- UTBILDNINGSNÄMNDEN</b>	<b>-95,1</b>	<b>-95,8</b>	<b>0,6</b>	<b>-286,8</b>	<b>-286,8</b>	<b>0,0</b>
Individ- och familjeomsorg	-92,4	-100,2	7,8	-291,4	-300,6	9,2
<b>ARBETSMARKNADS- OCH SOCIALNÄMNDEN</b>	<b>-92,4</b>	<b>-100,2</b>	<b>7,8</b>	<b>-291,4</b>	<b>-300,6</b>	<b>9,2</b>
Omsorg om personer med funktionsnedsättning	-91,2	-101,4	10,2	-296,4	-304,1	7,7
Äldreomsorg	-133,8	-135,8	2,0	-414,9	-407,5	-7,4
<b>ÄLDRE- OCH OMSORGSNÄMNDEN</b>	<b>-225,0</b>	<b>-237,2</b>	<b>12,2</b>	<b>-711,3</b>	<b>-711,6</b>	<b>0,3</b>
Bibliotek, kultur och fritid, fritidsgårdar	-36,6	-42,9	6,4	-121,9	-130,6	8,8
<b>KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN</b>	<b>-36,6</b>	<b>-42,9</b>	<b>6,4</b>	<b>-121,9</b>	<b>-130,6</b>	<b>8,8</b>
Bygglovsverksamhet	-3,0	-2,7	-0,3	-9,3	-9,3	0,0
<b>BYGGNADSNÄMNDEN</b>	<b>-3,0</b>	<b>-2,7</b>	<b>-0,3</b>	<b>-9,3</b>	<b>-9,3</b>	<b>0,0</b>
Samhällsbyggnad	-64,1	-53,3	-10,8	-183,0	-168,9	-14,1
Gemensam verksamhet	-71,4	-83,5	12,1	-239,1	-258,1	19,0
Politisk verksamhet	-11,4	-10,6	-0,8	-31,7	-31,7	0,0
<b>KOMMUNSTYRELSEN</b>	<b>-146,9</b>	<b>-147,4</b>	<b>0,5</b>	<b>-453,8</b>	<b>-458,7</b>	<b>4,9</b>
<b>Summa verksamhetsområden</b>	<b>-1 000,5</b>	<b>-1 025,9</b>	<b>25,4</b>	<b>-3 065,2</b>	<b>-3 086,4</b>	<b>21,3</b>

**Kommunens verksamhetsområden** prognostiserar en samlad positiv budgetavvikelse på 21,3 mnkr. Prognosticerad budgetavvikelse främst till följd av:

#### **Grundskola -4,5 mnkr:**

Lägre intäkter för verksamhetsstöd och högre personalkostnader på utförarsidan främsta orsaken till avvikelse mot budget. Även kostnader av engångskaraktär delvis kopplade till branden på Stimmet skola 2022 bidrar till den negativa avvikelser.

#### **Individ- och familjeomsorg +9,2 mnkr:**

Det kontinuerliga arbetet med att anpassa verksamheten utifrån förändrade förutsättningar bidrar till den positiva prognosen.

**Omsorg om personer med funktionsnedsättning +7,7 mnkr:**

Lägre volymer för boende LSS bidrar till den positiva prognosen.

**Äldreomsorg – 7,4 mnkr:**

Omställningskostnader till följd av att vård- och omsorgsboendet Björkbacken läggs ner sista juni 2023 är främsta orsaken till den negativa prognosen. Men även ökade priser för upphandlade platser har påverkat prognosen.

**Bibliotek, kultur och fritid, fritidsgårdar +8,8 mnkr:**

Positiva avvikelser beror på att kapitalkostnader för ishallen inte kommer falla ut under året.

**Samhällsbyggnad -14,1 mnkr:**

Engångskostnader relaterade till investeringsprojekt samt branden i Ringens förskola i kombination med ökade externa hyreskostnader för lokaler och lägenheter förklarar den negativa avvikelser.

**Gemensam verksamhet +19 mnkr:**

Positiva avvikelser beror på att den centrala medelsreserven inte kommer nyttjas fullt ut.

April 2023 (mnkr)	Period januari - april			Helår 2023		
	Utfall	Budget	Avvik.	Prognos	Budget	Avvik.
<b>Finansförvaltningen</b>						
Pensionsutbetalningar	-20,4	-20,3	-0,1	-61,4	-60,8	-0,6
Semesterlöneskuld	0,0	0,0	0,0	-1,0	-1,0	0,0
Pensionsavsättning	-56,2	-12,8	-43,3	-52,0	-38,5	-13,5
Statsbidrag maxtaxa	3,6	3,6	0,0	10,8	10,8	0,0
Internränta	11,5	13,6	-2,2	35,3	40,9	-5,7
Exploateringsvinster/ markförsäljning	4,7	2,8	1,9	19,5	8,5	11,0
Simhall	-4,9	-5,4	0,4	-18,1	-16,1	-2,0
Gatukostnadsersättning och exploateringsbidrag	0,0	15,0	-15,0	60,1	45,0	15,1
Demografibuffert	0,0	-1,7	1,7	-3,6	-5,0	1,4
Övrigt	-0,2	0,0	-0,2	-0,1	0,0	-0,1
<b>FINANSFÖRVALTNING</b>	<b>-62,0</b>	<b>-5,1</b>	<b>-56,9</b>	<b>-10,5</b>	<b>-16,2</b>	<b>5,7</b>
<b>Verksamhetens nettokostnader</b>	<b>-1 062,4</b>	<b>-1 030,9</b>	<b>-31,5</b>	<b>-3 075,7</b>	<b>-3 102,6</b>	<b>26,9</b>
Skatteintäkter	956,7	944,6	12,1	2 863,3	2 833,9	29,4
Generella statsbidrag och utjämningsystem	114,0	104,7	9,3	338,6	314,1	24,6
<b>Skatte- och utjämningsintäkter</b>	<b>1 070,7</b>	<b>1 049,3</b>	<b>21,4</b>	<b>3 201,9</b>	<b>3 147,9</b>	<b>54,0</b>
Finansiella intäkter	3,2	2,8	0,4	9,5	8,4	1,0
Finansiella kostnader	-37,1	-17,7	-19,4	-54,2	-53,2	-1,0
<b>Finansnetto</b>	<b>-33,9</b>	<b>-14,904</b>	<b>-19,0</b>	<b>-44,7</b>	<b>-44,7</b>	<b>0,0</b>
<b>Resultat</b>	<b>-25,6</b>	<b>3,5</b>	<b>-29,1</b>	<b>81,5</b>	<b>0,6</b>	<b>80,9</b>

**Finansförvaltningens prognos** påverkas av nya skatteprognoser från SKR (+15,4 mkr) och nya pensionsprognoser från KPA (-2,2 mkr). Prognosen för räntekostnader förbättras med 4,4 mkr. Vi har, utifrån uppföljningen av investeringarna i tertialet, kunnat göra en ny bedömning av kommunens upplåningsbehov under året, vilket i sin tur påverkar räntekostnaderna.

**Kommunens prognos** för helåret är ett resultat på 81,5 mkr vilket är 80,9 mkr bättre än budget, och motsvarar 2,5 % av skatte- och utjämningsintäkterna. Både kommunens verksamhetsområden (+ 21,3 mkr) och finansförvaltningen (+ 59,6 mkr) prognostiserar överskott jämfört med budget.

## Investeringar

Sammanställning av investeringar utfall delår 1 2023 och pågående projekts ackumulerade utfall.

Investeringar	Budget	Utfall T1 2023			Plan och Prognos 2023	
	Total budget enligt KF beslut november 2022	Ack utfall t.o.m 2022-12-31	Utfall T1 2023	Ack utfall t.o.m T1 2023	Plan 2023	Prognos 2023
<b>Exploateringsprojekt</b>	<b>948 390</b>	<b>293 797</b>	<b>34 771</b>	<b>328 568</b>	<b>197 741</b>	<b>97 671</b>
Östra Tyresö	230 995	176 535	25 773	202 308	-10 266	-24 736
Norra Tyresö Centrum	334 514	49 389	2 928	52 317	127 773	84 477
Wättinge	246 041	27 933	184	28 117	58 966	18 140
Trollbäcken Centrumstråk	12 000	0	0	0	0	0
Övriga Exploateringar	124 840	39 940	5 886	45 826	21 268	19 790
<b>Infrastrukturprojekt</b>	<b>360 550</b>	<b>71 170</b>	<b>25 766</b>	<b>96 937</b>	<b>126 707</b>	<b>94 772</b>
Infrastrukturprojekt	360 550	71 170	25 766	96 937	126 707	94 772
<b>Lokaler och anläggningar</b>	<b>1 619 400</b>	<b>364 376</b>	<b>37 460</b>	<b>401 836</b>	<b>428 741</b>	<b>247 936</b>
Alla verksamheter	1 619 400	364 376	37 460	401 836	428 741	247 936
<b>Samlingsanslag</b>	<b>400 500</b>	<b>55 741</b>	<b>10 050</b>	<b>65 791</b>	<b>128 500</b>	<b>103 500</b>
Kommunstyrelsen, taxefinansierat	104 000	7 381	2 208	9 589	28 000	17 000
Kommunstyrelsen, skattefinansierat	247 500	36 217	7 057	43 274	77 500	82 500
Kultur och fritidsnämnden	9 000	316	0	316	3 000	3 000
Barn och utbildningsnämnden	40 000	11 827	785	12 612	20 000	1 000
<b>Anslag till KS förfogande</b>	<b>123 000</b>	<b>4</b>	<b>215</b>	<b>219</b>	<b>6 000</b>	<b>6 000</b>
Mindre investeringar	20 000	4	95	99	5 000	5 000
KS, beslut mellan programbeslut	100 000	0	0	0	0	0
Kompletteringar efter projektavslut	3 000	0	120	120	1 000	1 000
<b>Inköp av mark</b>	<b>125 845</b>	<b>27 070</b>	<b>0</b>	<b>27 070</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
Inköpt mark för planerad exploatering	25 845	27 070	0	27 070	0	0
Markreserv	100 000	0	0	0	0	0
<b>Summa skattefinansierat</b>	<b>3 378 685</b>	<b>785 391</b>	<b>105 996</b>	<b>891 388</b>	<b>809 689</b>	<b>521 266</b>
<b>Summa taxefinansierat</b>	<b>199 000</b>	<b>26 768</b>	<b>2 266</b>	<b>29 034</b>	<b>78 000</b>	<b>28 613</b>
<b>Totalt investeringsprogram</b>	<b>3 577 685</b>	<b>812 159</b>	<b>108 262</b>	<b>920 421</b>	<b>887 689</b>	<b>549 879</b>

#### Exploateringsprojekt

- Inom Östra Tyresö är Raksta, Etapp 8, i slutfas. Slutbesiktning av projektet är planerat i slutet av maj. Fakturering av VA-avgifter och gatukostnadsersättningar kommer att ske under sommaren och hösten.
- Projekt Tegelbruksvägen är i full produktion med planerat färdigställande årsskiftet 2024-2025.
- Inom NTC, Etapp 3, påbörjas arbete med ny infrastruktur, gata och gång- och cykelbana, under våren. Etappen väntas pågå in i 2024.

#### Infrastrukturprojekt.

- Bäverbäcken infra är fortsatt under genomförandefas med planerat avslut sommaren 2024. För projekt Bollmoravägen har arbete med framtagande av systemhandling påbörjats och kommer att pågå under 2023.

#### Lokaler och anläggningar

- Tidplanerna för nya ishallen, Njupkärrs skola, Bergfotens förskola och utbyggnationen av Petterboda kretsloppscentral skjuts samtliga framåt i tid. Vilket gör att prognoser för planerade investeringsutgifter avseende dessa under 2023 också förskjuts framåt.
- Start för genomförande av reoveringen av Kumla skola påbörjas under sommaren 2023 och väntas pågå till 2025. Ombyggnation av gymnasiets kök är pågående under 2023 där tonvikten av genomförande ligger under innevarande år.

#### Samlingsanslag

- Samlingsanslagen för VA-, gata- och parkenheterna kommer att börja nyttjas i högre takt när vintermånaderna har passerat. Fastighetsenheten förväntas nyttja sina anslag under senare delen av året.
- Inom barn och utbildning förväntas samlingsanslaget för Funktionsprogram i lärmiljö inte nyttjas under året, utfallet under 2023 avser slutförande av investeringar från tidigare år.

## 4 Riskhantering

Tyresö kommun har ambitionen att riskhanteringen ska vara en integrerad del av kommunens arbete med mål och uppföljning. Det är i enlighet med Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) rekommendation om hur kommuner ska jobba med riskhantering. Tyresö kommun använder det av SKR rekommenderade bredare begreppet riskhantering som innefattar alla typer av risker istället för begreppet intern kontroll som ofta innefattar enbart ekonomiska risker.

I och med att riskhanteringen tydligare samordnas i styrning- och ledningssystemet blir processerna för planering och kontroll sammanlänkade så att verksamhetsplaneringen kompletteras med riskanalys som undersöker och förebygger att inte planerade resultat nås. Även detta i enlighet med [SKR:s rekommendation](#) i skriften Intern kontroll för förtroende, trygghet och utveckling.

I februari 2023 angavs en reviderad riktlinje för riskhantering i Tyresö kommun. Revideringarna tog avstamp i SKR:s rekommendation, de förbättringsförslag som revisionen inkommit med samt vad som framkommit i kommunens eget utvecklingsarbete. Den finns att läsa i sin helhet här:

<https://insynsverige.se/documentHandler.ashx?did=2037222>

### 4.1 Riskhantering och uppföljning

Varje nämnd och bolag ansvarar för riskhantering och intern styrning och kontroll inom sitt ansvarsområde. Nämndens och förvaltningens övergripande riskhanteringsplan ingår i nämnd- och förvaltningsplanen samt i respektive kontors-/verksamhets- och enhetsplaner.

Nämnden/bolaget följer upp och analyserar risker minst tre gånger per år, i delårsrapporterna och i verksamhetsberättelsen. Om någon nämnd bedömer att målen inte kommer att uppfyllas ska de rapportera risker, avvikelser och åtgärder till kommunstyrelsen så snart det är möjligt. I verksamhetsberättelsen efter årets slut görs en samlad redovisning och analys av risker, åtgärder och kontrollinsatser som vidtagits i enlighet med riskhanteringsplanen. I delårsrapporter och i årsredovisningen till kommunfullmäktige ingår också uppföljning av risker.

En riskhantering som förebygger, upptäcker och åtgärdar fyller sin funktion och är ändamålsenlig. Det innebär att det finns bestämda processer och rutiner och att dessa följs och följs upp.

### 4.2 Kommunövergripande risker

Identifierade risker värderas utifrån hur sannolikt det är att risken inträffar och vilken konsekvens det får om den inträffar. Bedömningen sker utifrån en skala på 1–5, där ett högre värde innebär högre sannolikhet eller konsekvens. Det högsta sammantagna riskvärdet är 25 (risk = sannolikhet x konsekvens, det vill säga 1–25).

Tabellen nedan redovisar kommungemensamma risker med ett riskvärde på 20 och över. Planerade åtgärder följs upp genom att markera rött, gult och grönt beroende på om åtgärden kopplad till risken är försenad, påbörjad eller genomförd.

Typ av risk	Risk	Åtgärd och bedömning
<b>Medarbetare</b>	Kompetensförsörjning, Att hitta rätt kompetens inom vissa områden är en utmaning. När arbetskraften inte räcker till går det inte att möta kompetensutmaningen enbart genom att rekrytera fler, istället behövs nya arbetssätt och att tillvarata och utveckla kompetensen hos de befintliga medarbetarna.	<p>Åtgärder:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Kompetensförsörjningsplaner för kommunen som helhet och förvaltningsspecifika.</li> <li>• Innovativa arbetssätt</li> <li>• Använda digitaliseringens möjligheter</li> </ul> <p>Bedömning: grön</p>
<b>Kvalitet</b>	Komplexa utmaningar kräver andra arbetssätt mellan olika verksamheter.	<p>Åtgärder:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Dialog mellan centrala stödfunktioner/förvaltningar/kontor för bättre samverkan.</li> <li>• Arbeta med kommungemensamma områden</li> </ul> <p>Bedömning: grön</p>
	Låg digital mognad och lågt användande av välfärdsteknik, digitalisering och automatisering. Samt verksamhetssystem som inte stödjer utvecklingen.	<p>Åtgärd:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Strategi för att öka framdriften.</li> </ul> <p>Bedömning: grön</p>

	Ökad kriminalitet och missbruk bland barn och unga, även risk för ökad nyrekrytering	<p>Åtgärder:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Insatser pågår gemensamt från arbetsmarknads- och socialförvaltningen, barn- och utbildningsförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen och kommunstyrelseförvaltningen.</li> <li>• Tidiga samordnade insatser inom kommunen och tillsammans med regionen, polis, civilsamhälle.</li> <li>• Brottsförebyggandenätverk</li> <li>• Öka kunskapen hos unga och föräldrar, fältassistenter mfl.</li> </ul> <p>Bedömning: grön</p>
<b>Leverans</b>	Kommunen inte kan möta ökade krav från både registrerade och myndigheter gällande informationssäkerhet och dataskydd.	<p>Åtgärder:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ökad kunskap om verksamhetens mognadsgrad inom informationssäkerhet, så att ledningen kan fatta medvetna beslut.</li> <li>• Systematisk kompetensutveckling i cyber- och informationssäkerhet</li> </ul> <p>Bedömning: gul</p>
	Föreningar kan inte bedriva sin verksamhet pga försening av den nya ishallen och svårigheter att upprätthålla isen på den gamla.	<p>Åtgärder:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Kontinuerlig dialog och uppföljning med byggherre och projektledare.</li> <li>• Samverkan med andra kommuner.</li> </ul>
	Oförutsedda händelser som brand, skadegörelse, hot, pandemi, osäkerheter i omvärlden.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Krishanteringsplaner, pandemiplan, kameraövervakning, larm, belysning</li> </ul> <p>Bedömning: grön</p>
<b>Ekonomi</b>	Välfärdsbrott	<p>Åtgärder:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Genomföra åtgärder utifrån revisionsrapport.</li> </ul>



		<ul style="list-style-type: none"> <li>• Strategi och handlingsplan upprättas.</li> </ul> <p>Bedömning: grön</p>
	<p>Ökade kostnader med anledning av inflationen och osäkerhet i omvärlden</p>	<p>Åtgärder:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• En beredskap för snabb omställning genom regelbunden uppföljning och aktiv omvärldsbevakning.</li> <li>• Konsekvensanalysera och vidta åtgärder inom samtliga verksamheter.</li> </ul> <p>Bedömning: grön</p>

## 5 Uppföljning tillgänglighetsplan

Tillgänglighetsplanens aktiviteter behandlas för de olika verksamhetsområdena när nämnderna tar fram sina nämndplaner och följs upp vid tre tillfällen under året. Kommunövergripande förslag på aktiviteter behandlas av kommunstyrelsen. Tabellen nedan är en sammanvägd bedömning av tillgänglighetsplanen utifrån nämndernas rapportering. Aktiviteterna rapporteras som grön, gul eller röd. Grön innebär att aktiviteten genomförs enligt plan och kommer levereras i tid. Gul innebär att aktiviteten är påbörjad men går inte enligt plan eller riskerar att inte levereras i tid. Röd betyder att aktiviteten inte är påbörjad.

Prioriterat område	Aktivitet	Kommentar	Bedömning	Bidrar till målområde
Tyresö kommun beaktar funktionsrättsperspektivet kontinuerligt	Nämndsekreteraren för KFR får ett utökat samordnande ansvar i tillgänglighetsfrågor. (KS/SSK)  Erbjuda demokratikurs anpassad till personer med funktionsnedsättning (ÄON)  Kompetensspridning, Rapporten Ung Livsstil. (KFN)  Kommunens förvaltningar och kontor ska stärka sitt delaktighetsarbete. (KS)	Huvudparten av aktiviteterna fortlöper enligt plan. Kunskapsspridning om unga levnadsvillkor och livsstil till medarbetare och förtroendevalda kommer genomföras till hösten på grund av försenad rapport. Nämndsekreteraren för KFR har fått ett utökat samordnande ansvar. Ett arbete pågår med att vidareutveckla rådets samverkan med förvaltningar och nämnder. Utvecklingsarbetet tar avstamp i de rekommendationer Sweco lämnade i sin nulägesanalys av tillgänglighetsarbetet i Tyresö kommun.	<b>Grön</b>	Kvalitet och leverans
Tyresö kommun skapar förutsättningar för ett likvärdigt och aktivt demokratiskt deltagande	Ta fram informationsmaterial i bildform och på lättläst svenska. Inköp och implementering av Memmoplanners (tids- och planeringshjälpmedel). (ÄON)	Inköp av Memmoplanners har genomförts och implementering pågår. Informationsmaterial ses över.	<b>Grön</b>	Kvalitet
Tyresö kommun möjliggör kommunikation, delaktighet och självbestämmande i det vardagliga livet.	Genomföra anhörigträffar med temat självbestämmande och delaktighet. Införa fiber på de gruppbestäder som saknar. (ÄON)	Anhörigträffar erbjuds i samband med inflyttning vid gruppbestad LSS. Fiber dras till gruppbestäder där det finns ett stamnät i närområdet. Ser över möjlighet till alternativ där förutsättningarna inte finns.	<b>Grön</b>	Leverans

Tyresö kommun erbjuder jämlik välfärd och möjliggör för god hälsa.	Tillhandahålla våldsförebyggande kurser som stärker självkänslan riktad till personer med funktionsnedsättning (VIP-kurser). (ÄON)	Fortlöper enligt plan.	<b>Grön</b>	Leverans
Tyresö kommun erbjuder likvärdig fritid.	Erbjuda tillgänglighetsanpassade aktiviteter och tjänster. Utveckla mötesplatser för personer med funktionsnedsättning. Samarbeta med föreningar som riktar sig till personer med funktionsnedsättning för att skapa likvärdig fritid. Delta i fritidsmässa för personer med funktionsnedsättning. (KFN, ÄON)	Fjorton tävlande deltog i årets Funkisfestival, tre fler än föregående år. Kulturskolan har utökat sitt utbud med en ny lovkurs i teaterämnet. Kommunens samarbete med föreningen Passalen om inkluderande fritid för fler har resulterat i flera nya deltagare i kommunens verksamheter. Dialog förs med föreningar som bedriver parasport för att främjar kontinuitet och hållbarhet i föreningarnas parasportverksamhet.	<b>Grön</b>	Leverans, kvalitet och hållbar ekonomi
Tyresö kommun erbjuder likvärdig utbildning	Beakta barns och elevers inomhusmiljö på förskolor och skolor avseende allergi och astma. (BUN, GVN)	Barn- och utbildningsförvaltningen genomför allergironder som en del i det systematiska arbetsmiljöarbetet.	<b>Grön</b>	Leverans
Tyresö kommun stöttar individen till arbete och försörjning	Minst 10 procent av kommunens feriejobb ska gå till ungdomar med funktionsnedsättning. Aktivt arbeta för att rekrytera praktikplatser och arbetstillfällen speciellt för funktionsnedsatta. (ASN) Tydliggöra ansvaret i att stötta personer med aktivitetsersättning i arbetsträning. (ÄON)	Det har varit ett högt söktryck på feriejobb inom kommunen. I dagsläget har 284 platser säkerställt. Minst 10 procent av platserna kommer att tilldelas ungdomar med funktionsnedsättning. Kommunens arbetsgivargrupp stöttar arbetslösa att ta sig in på den öppna arbetsmarknaden utifrån metoden Supported Employment. Gruppen letar fram platser som är individanpassade samt ger stöd på arbetsplatsen både till arbetsgivaren och till personen.	<b>Grön</b>	Kvalitet, leverans och hållbar ekonomi

Tyresö kommun erbjuder ett varierat och tillgängligt bostadsutbud.	Beakta tillgänglighetsperspektivet vid revidering av lokalbehovsanalyser. (ASN, ÄON)	Fortlöper enligt plan.	<b>Grön</b>	Kvalitet, leverans och hållbar ekonomi
--	--	------------------------	-------------	--

ASN: arbetsmarknads- och socialnämnden

BUN: barn- och utbildningsnämnden

GVN: gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

KFN: kultur- och fritidsnämnden

KS: kommunstyrelsen

SSK: stöd- och servicekontoret

ÄON: äldre- och omsorgsnämnden

# Bilaga 1 Uppföljning politiska uppdrag

## Övergripande: Politisk inriktning och uppdrag

### Politisk inriktning;

Det finns ett övergripande politiskt uppdrag som styr samtliga målsättningar i kommunplanen. Detta redogörs för nedan.

### Politiskt uppdrag - övergripande

#### Övergripande - att arbeta kommungemensamt

Samhället förändras i snabb takt och det krävs högre kapacitet för att utföra den service som invånarna förväntar sig och har rätt till och Tyresöbornas behov ska mötas och vara i fokus. Alla delar i den kommunala verksamheten ska prioritera och agera kommungemensamt. De utmaningar som ingen kan klara bättre på egen hand ska hanteras gemensamt för största nytta för invånarna. Det betyder att förvaltningar, verksamheter och enheter alltid ska arbeta gränsöverskridande och tillsammans när ett kommungemensamt angreppssätt ger mervärde. Det kommungemensamma angreppssättet ska bibehålla eller förbättra kvalitet, leveransen på grunduppdraget och vara resurseffektivt inom ekonomins ramar

- Prioritera och agera kommungemensamt
- Alltid arbeta över gränserna när det ger mervärde
- Använda resurser effektivt och samlat för att bibehålla eller förbättra kvalitet

### Nuläge:

Medborgarnas ökade förväntningar på tillgång och kvalitet i den kommunala servicen och den välfärdsutmaning vi befinner oss mitt i kräver förändrade arbetssätt, men skapar också nya möjligheter. Dessa hittar vi bäst genom att samarbeta över gränserna så snart vi bedömer att det ger mervärde för invånarna. Flertalet av de organisatoriska och ekonomiska gränser som finns i en kommun har vi själva skapat. Det betyder också att vi kan välja att arbeta kommungemensamt när det behövs för bättre leverans till Tyresöborna.

För att finna de mest prioriterade kommungemensamma områdena har medskapande skett tillsammans med invånare, medarbetare och chefer. Det har resulterat i sju kommungemensamma områden.

- ✓ Hur kan vi göra så att alla unga får känna trygghet, meningsfullhet och kärlek?
- ✓ Hur kan vi jobba för bättre cirkulär ekonomi/hållbarhet, klimat och natur?
- ✓ Hur kan vi förenkla för våra Tyresöbor med hjälp av digitalisering?

- ✓ Hur kan vi skapa ett levande samhälle med inkluderande mötesplatser för Tyresöbor, kultur och föreningsliv?
- ✓ Hur kan kommunen förbättra möjligheterna till kontakt och bemötande av oss Tyresöbor?
- ✓ Hur kan vi öka inkluderingen och få så många självförsörjande invånare som möjligt?
- ✓ Hur kan vi göra alla som behövs delaktiga i utmaningar som ingen kan lösa ensam?

Till varje kommundemensamt område har en fadder i kommunledningsgruppen utsetts och två ledartröjor rekryterats.

Arbetet med kommundemensamma områden är alltså **ett** av de verktyg som kommer att användas för att möta det politiska uppdraget och det är ett nytt angreppssätt från och med 2023. Arbetet kommer att innebära att vi strävar efter att behärska två arbetssätt samtidigt – att arbeta målstyrt respektive målsökande. När vi arbetar målsökande testar vi nya lösningar som ibland kommer att lyckas och bli vårt nya ordinarie arbetssätt och ibland inte alls kommer gå bra och då har vi lärt oss det.

### Nyläge

Inom 1-2 år har kompetensen att arbeta med innovationsprocesser (målsökande) ökat i organisationen. Vi har hittat ett antal nya arbetssätt som gjort att vi använder tillgängliga resurser effektivare och med bättre resultat för invånaren. Samarbeten med civilsamhället finns i större omfattning. Tyresöbornas möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter har ökat.

### Uppföljning

Vi följer framsteg inom 1-2 år genom att bedöma/mäta:

- Medskapande med invånare som leder till förbättring har ökat
- Högre kvalitet för invånaren genom nya arbetssätt över gränserna – oförändrad eller lägre resursmängd
- Bibehållen kvalitet för invånaren genom nya arbetssätt över gränserna – lägre resursmängd
- Antal kvalitetshöjande och/eller resurseffektiva samarbeten med aktörer utanför den kommunala verksamheten har ökat
- Kommunens delaktighetsindex (kkik) har ökat (startläge 2021, Tyresö kommun 58%, riket 58%)

Vi följer framsteg inom mandatperioden genom att bedöma/mäta:

- Andelen invånare som anser att deras möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter har ökat, andel (%) i medborgarundersökningen. (startläge 2021, Tyresö kommun 27%, riket 19%)
- Andelen invånare som är nöjda med möjligheterna att påverka kommunala verksamheter är bibehållen eller har ökat (startläge 2021, Tyresö kommun 54%, riket 39%).

- Delaktighetsindex har ökat och är bland de 25 % bästa kommuner (kkik)
- Kommunen levererar på sitt grunduppdrag med god kvalitet inom ekonomins ramar/med effektivt resursutnyttjande. (årsredovisningen)
- Kommunen kan (kunskap och förmåga) samla de som behövs för att lösa samhällsutmaningar och ställa om verksamheten för att förverkliga innovationer/nya sätt att leverera värde för Tyresöborna.

## Uppföljning T1

Ledartröjor har rekryterats och arbetet med de kommungemensamma områdena har startat. Allt underlag från medskapande med invånare, medarbetare och chefer har delgetts ledartröjorna.

Utbildningen i innovationsprocess är igång och en tidplan för denna samt ledartröjornas samarbete med kommunledningsgruppen är satt. Vi har därmed skapat förutsättningar för ett nytt angreppssätt för att hitta vägar till högre kvalitet för invånaren med färre resurser. Det är nödvändigt att behärska två arbetssätt – målstyrt via ständiga förbättringar och målsökande via innovation.

Varje kommungemensamt område kommer att innehålla medskapande med invånare vilket leder till att vi i högre utsträckning har möjlighet att förbättra då Tyresöbor både är med och identifierar problemställning och är med och bidrar till lösning.

Aktörskartor har tagits fram för varje område och dessa kommer med stor sannolikhet leda till kontakter med aktörer utanför kommunens verksamhet. Dessa kontakter kan i sin tur leda till resultathöjande samarbeten.

En målsättning är att minska upplevelsen att kommunens processer är krångliga. En planerad insats är att erbjuda invånare att komma och berätta på några ”antikrångel” tider. Det blir ett försök att finna en del snabba åtgärder för att förenkla för Tyresöborna och öka upplevelsen av möjlighet att påverka.

Ett förändrat sätt att hantera behov inför kommunplan och budget 2024 har resulterat i en gemensam omvärlds- och behovsanalys istället för en per förvaltning. Detta ger en helhetsbild över kommunens behov och en ingång i att nyttja kommunens totala resurstillgång än mer effektivt.

Arbetet med det politiska uppdraget går enligt plan. Uppdraget bedöms som grönt.

# Medarbetarmålet: Politisk inriktning och uppdrag

## Politisk inriktning

För att nå framgång och bättre möta varje invånares behov är det en central uppgift för kommunen att prioritera kompetensförsörjningen. Fram till 2030 kommer det att uppstå brister på utbildad personal inom en rad verksamhetsområden. Det är Tyresö kommuns avsikt att vara en konkurrenskraftig och attraktiv arbetsgivare.

## Politiskt uppdrag:

Kommunen ska ha bra arbetsvillkor i en bra arbetsmiljö och ha en plan för att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla personal med rätt kompetens nu och i framtiden.

## Nuläge

Välfärdens kompetensförsörjning är en av det kommande decenniets viktigaste frågor enligt Sveriges kommuner och regioner. När arbetskraften inte räcker till går det inte att möta kompetensutmaningen enbart genom att rekrytera fler, istället behövs nya arbetsätt och att tillvarata och utveckla kompetensen hos de befintliga medarbetarna. SKR har tagit fram nio strategier för att möta kompetensförsörjningen som ett stöd för arbetet i kommuner och regioner. Strategierna handlar om att vara en attraktiv arbetsgivare, att hitta nya lösningar och om ett hållbart arbetsliv.



Idag pågår arbete i kommunen i enlighet med flera av SKR:s strategier, både kommunövergripande och förvaltningsspecifika. Det finns däremot ingen kommungemensam strategi med tydliga vägval för hur Tyresö kommun vill möta kompetensförsörjningsutmaningen. Dock finns förvaltningsspecifika planer av aktivitetsinriktad karaktär.

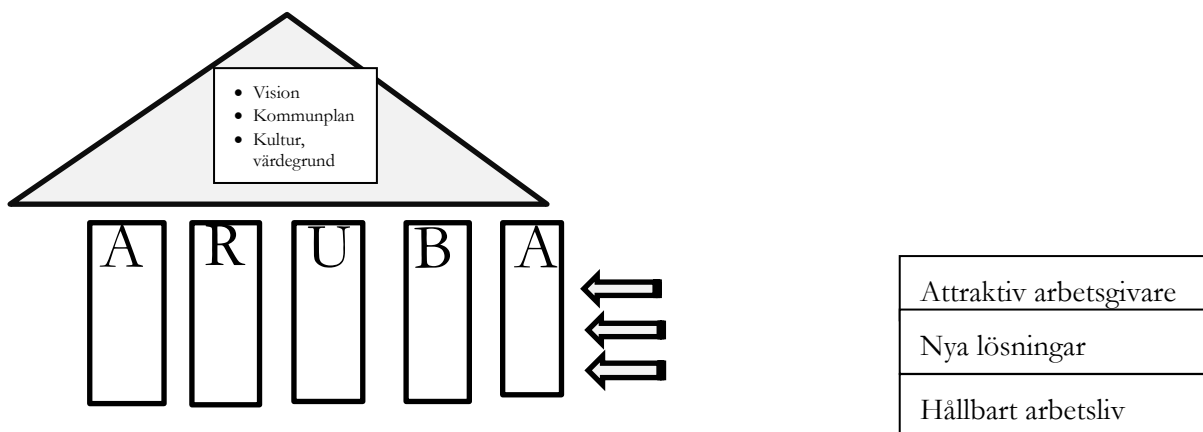
I medarbetarundersökningen framkommer att Tyresö kommun har en bra arbetsmiljö. Även i jämförelse ser vi att våra medarbetare anser att arbetsmiljön är bättre än vad medarbetare skattar hos andra kommuner. Medarbetarundersökningen visar också att vi står oss bra gällande ledarskap. Däremot vill medarbetare i en betydligt lägre grad rekommendera Tyresö kommun som arbetsgivare.



Det här behöver kommunen som arbetsgivare vara nyfiken på att utforska och hitta vägar för att nå längre i.

Nyckeltalsinstitutet som arbetar med kartläggning, systematiska mätningar och att stödja för att kvalitetssäkra andra personalekonomiska underlag menar att vi genom att följa särskilda nyckeltal kan mäta såväl attraktionskraft som vår förmåga att behålla medarbetare. Tyresö kommun följer i dag endast en del av dessa nyckeltal och har genom ett ökat fokus på särskilda områden en stor utvecklingspotential att nå längre i utvecklingen inom kompetensförsörjning.

## Nyläge



Modellen är en övergripande bild av hur vi kommer arbeta med ARUBA (attrahera, rekrytera, utveckla, behålla och avveckla) som stöd till vår vision och kommunplan etc. Handlingsplaner kommer utgå från strategin samt SKRs olika fokusområden (attraktiv arbetsgivare, nya lösningar och hållbart arbetsliv) i de aktiviteter som tas fram.

## Strategi för kompetensförsörjning

Under 2023 ska uppdraget ha levererat en kommungemensam strategi som utgår från Tyresö kommuns vision, kommunplan och önskad kultur och värdegrund för att få en långsiktig hållbarhet i arbetet att möta utmaningarna inom kompetensförsörjning. Eftersom kompetensförsörjningen är en fråga som har bäring på hur väl vi kommer att lyckas i våra övriga utmaningar ska strategin förankras hos såväl politik som inom tjänstepersonsorganisationen för att bli väl känd och levande i dialoger. Det kommer att stärka syftet med en gemensam strategi.

## Handlingsplaner

När strategin är framtagen ska den även under 2023 kompletteras med en kommungemensam handlingsplan som är mer konkret i arbetssätt och aktiviteter. Handlingsplanen ska sträcka sig över

två verksamhetsår och vara ett naturligt förtydligande i hur vi på ett utforskande och innovativt sätt kan finna lösningar utifrån de strategier vi beslutat om.

I handlingsplanen utgår vi från de områden SKR har arbetat fram som vägar att möta kommande kompetensförsörjningsbehov – attraktiv arbetsgivare, nya lösningar och hållbart arbetsliv. För de förvaltningar och kontor som så önskar kan arbetet med handlingsplaner påbörjas under hösten 2023. I det arbetet kan HR och Kommunikation gärna bidra med sin kompetens.

Under 2024 kommer handlingsplaner att aktiveras och de verksamheter i organisationen som vill arbeta för att koppla en egen handlingsplan till vår övergripande strategi får stöd i det arbetet. Under mandatperioden arbetar vi tillsammans inom organisationen med ett nyfikat och lösningsfokuserat förhållningssätt för att prova nya vägar i att tillförsäkra såväl hur vi attraherar och rekryterar men också hur vi behåller och utvecklar våra medarbetare.

### **Övrigt arbete inom ramen för uppdraget**

Under 2023 ska frågan om vad som skulle bidra till att fler av Tyresö kommuns medarbetare rekommenderar oss som arbetsgivare, belysas och undersökas. För att se hur vi förflyttar oss i arbetet med attraktiv arbetsgivare kommer HR fortsätta sitt samarbete med Nyckeltalsinstitutet. De nyckeltal som har tagits fram för att mäta attraktiv arbetsgivare kommer att användas av Tyresö kommun och 2026 kommer en benchmark att göras dels som en utvärdering av arbetet under mandatperioden men även som en vägvisare för det fortsatta arbetet in i den kommande mandatperioden. På så sätt skapas en långsiktighet i arbetet. 2026 kommer en genomgång av strategi för eventuell redigering att göras.

### **Uppföljning T1**

I kommunplanen 2023 fick kommunen ett uppdrag att ta fram en plan för strategisk kompetensförsörjning. Utifrån uppdraget bokades tankesmedjor med samtliga förvaltningschefer och kontorschefer samt facken in. Före tankesmedjan fick alla som skulle delta ett antal frågor att fundera kring som förberedelse. Syftet med en tankesmedja var att forma en strategi och kompetensförsörjningsplan som träffar rätt och skapar värde för Tyresöborna samtidigt som den ger kraft i att vara en attraktiv arbetsgivare. Efter tankesmedjorna skickades kompetensförsörjningsstrategin på remiss till facken och samtliga ledningsgrupper på förvaltnings- och kontorsnivå. Centrala samverkansgruppen och KLG har därefter godtagit strategin. Nu är kompetensförsörjningsstrategin inlämnad för politiskt beslut.

Tyresö kommun fick i 2022 års medarbetarundersökning ett sämre resultat än önskat gällande om medarbetarna kan rekommendera Tyresö kommun som arbetsgivare. Under 2023 ska därför frågan

om vad som skulle bidra till att fler av Tyresö kommuns medarbetare rekommenderar oss som arbetsgivare, belysas och undersökas. Det har gjorts genom ett nyfikat utforskande tillsammans med medarbetarna via verksamhetsbesök och två tillfällen med kvällsfika och dialog. Resultatet av utforskandet kan sammanfattas i följande viktiga aspekter:

- Förmåner för medarbetare anses som en viktig faktor och de upplevs vara låga i dag
- Att sammanhållning och stabilitet finns i arbetsgruppen med en stabil chefsituation, påverkar positivt
- Hur kommunen sköter sig i det stora sammanhanget, i vårt uppdrag som kommun spelar roll för rekommendationsviljan

För att kunna arbeta vidare med dessa kommer vi att:

- Komplettera våra förmåner till medarbetarna
- Bidra med stödmaterial för APT så att varje verksamhet kan arbeta med frågan
- Beakta hur kommunens varumärke spelar in i arbetsgivarvarumärket när kompetensförsörjningsplaner arbetas fram

I det kommungemensamma området ”Hur kan vi öka inkluderingen och få så många självförsörjande invånare som möjligt?” har samarbete med HR (som arbetsgivarpart) påbörjats. Syftet är att tillsammans öka möjligheterna till praktik och anställningar inom kommunens verksamheter för att på så sätt bidra till ökad sysselsättning och bredare perspektiv i kompetensförsörjningen.

Arbetet med det politiska uppdraget går enligt plan. Uppdraget bedöms som grönt.

## Leveransmålet: Politiska inriktningar och uppdrag

Politisk inriktning

**En förskola och skola som ger alla barn likvärdiga möjligheter**

Ambitionen är att Tyresö ska bli Sveriges bästa skolkommun och det arbetet börjar i förskolan. Trygga elever som mår bra, trivs och har arbetsro presterar bättre. Därför ska skolans sociala och kompensatoriska uppdrag prioriteras. Alla barn har rätt att klara skolans kunskapsmål och nå sin fulla potential. En likvärdig skola är en förutsättning för att alla elever ska ges möjligheter att nå så långt det är möjligt. Skillnaderna vad gäller skolresultat ska minska och fritidshemmens roll ska stärkas. Till målområde tre: *Tyresö kommun levererar bra välfärdstjänster som skapar goda livsvillkor – här finns plats för alla* finns den politiska inriktning som följs här:

- Kunskapsuppdraget är i fokus.
- Verksamheterna ska vara trygga, likvärdiga med hög kvalitet på undervisningen.
- Stärkt fokus på delaktighet, inflytande och arbetsro.
- Varje barn och elev ska utifrån sina förmågor få väl avvägda utmaningar och ges möjlighet att nå sin optimala utvecklingspotential.
- Alla Tyresös barn och elever ska känna sig trygga i våra verksamheter, kunna delta i undervisningen och känna arbetsro.
- Tyresös barn och elever ska mötas av tilltalande och klimatanpassade utemiljöer som lockar till lek, rörelse och lärande.
- Uteklassrum och undervisning utomhus ska erbjudas.
- Fritidshemmens kompletterande undervisning ska bidra till att utveckla eleverna.

### Politiskt uppdrag:

Det är hela kommunens uppgift att tillsammans med andra samhällsaktörer skapa goda möjligheter för alla barn att lyckas och nå sin fulla potential i förskolan och skolan. Arbetet ska fortsätta för att ha en hög kvalitet i undervisning. Kvalitetsarbetet ska fortsätta för att ha en utbildning av god kvalitet för höga kunskapsresultat för barn och elever. Andelen elever som går ut grundskolan med godkända betyg ska öka.

- Alla barn ska lyckas och nå sin fulla potential.
- Hög kvalitet på undervisningen.
- Systematiskt kvalitetsarbete för hög kvalitet på utbildningen
- Höga kunskapsresultat
- Andel elever med godkända betyg ska öka.

### Nuläge

Undervisningen inom förskola och skola håller hög kvalitet och kunskapsuppdraget är i fokus. Trots det finns det barn och elever som har behov av anpassningar och stöd som inte tillgodoses tillräckligt. Likvärdigheten mellan de kommunala förskolorna har under de senaste åren ökat men det finns fortfarande utmaningar att arbeta med. Inom grundskolan har likvärdigheten ökat med hjälp av

riktade pedagogiska satsningar, men utifrån kunskapsresultat kan man fortfarande skönja skillnader som kan kompenseras i undervisningen.

Tryggheten är hög inom både förskola och skola och ett systematiskt likabehandlingsarbete sker med stöd av en kommunal samordnare. Delaktighet, inflytande och arbetsro är utvecklingsområden inom vissa enheter.

Utveckling inom lärmiljön på förskolor och skolor har varit i fokus och satsning har skett för att skapa likvärdiga inspirerande miljöer både ute och inne. Grundskolans utemiljö har förbättrats med uteklassrum och mer utrymme för lek och rörelse.

En ny gemensam modell för pedagogiska planeringar är framtagen för att öka likvärdigheten och det kollektiva lärandet mellan fritidshemmen. En styrgrupp arbetar med att hålla i nätverksmöten, utvecklingsområden och fortbildning av personalen. Syftet med gruppen är att tydliggöra fritidshemmens uppdrag, stärka kompetensen och professionaliteten hos personalgruppen och öka samverkan mellan skola och fritidshem. En ökning har skett inom andelen lärare mot fritidshem. Arbetet behöver fortsätta att utvecklas.

## **Nyläge**

Inom 1-2år:

- Delaktighet, inflytande och arbetsro ska öka på de enheter som har ett lägre resultat och bibehålla eller öka på de andra.
- Förebyggande samverkan med andra aktörer skapar tidiga insatser som ger barn och elever möjlighet att lyckas.
- Utöka samarbetet med andra aktörer (tex. socialtjänst, mångfaldsenhet, arbetsmarknad, integration, föreningsliv och frivilliga organisationer.) för att ta gemensamt ansvar i det sociala och kompensatoriska uppdraget.
- Systematiskt arbetssätt och ökat deltagande i förskolan kopplat till nya lagen förskola för alla barn.
- Samverkan bidrar till en minskning av problematisk skolfrånvaro och ökar skolnärvaron.

Inom mandatperioden:

### **Barn lyckas och når sin fulla potential.**

- Tillsammans med andra skapar vi förutsättningar för trygga barn, elever som mår bra, trivs och har arbetsro. Skolans sociala och kompensatoriska uppdrag är en framgångsfaktor.
- Ökat deltagande i förskola och skola ger förutsättningar till det livslånga lärandet.

### **Hög kvalitet på undervisningen.**

- Ökad delaktighet, inflytande och lustfyllt lärande på lika villkor.
- Höga kunskapsresultat, andel elever med godkända betyg har ökat.
- Lärarbehörighet inom grundskola, lärare mot fritidshem ska vara likvärdig med andra jämförbara socioekonomiska kommuner. Förskollärartätheten ska vara minst 33%

### **Systematiskt kvalitetsarbete för hög kvalitet på utbildningen**

- Resultatdialoger bibehålls och sker systematiskt och är underlag för utveckling av verksamheten.

### **Uppföljning**

- Delaktighet- nollmätning Grundskola 75% Förskola 78%  
källa skolenkät helår
- Arbetsro – nollmätning grundskola 58 % Förskola 89%  
källa skolenkät helår
- Trygghet – nollmätning grundskolan 86% Förskola 95%  
källa skolenkät helår
- Kunskapsresultat och likvärdighet.

Betyg, terminsvis, resultatrapport september, jämförelse 3 år samt mot riket och jämförbara socioekonomiska kommuner.

- Lärarbehörighet  
Lärarbehörighet grundskola nollmätning 69 % lärare mot fritidshem 21% och förskollärare 32%. (Kolada 2021)
- Problematisk frånvaro  
Månadsvis rapportering till nämnd, delårsanalyser.
- Samverkans insatser och avvikelser.  
Följa framdrift och resultat. Delårsanalyser.
- Tillsammans med andra har vi hittat nya lösningar för att ge barn möjlighet att lyckas.  
Följa framdrift och resultat. Delårsanalyser.

### **Uppföljning tertialrapport 1**

Delaktighet, inflytande och arbetsro ska öka på de enheter som har ett lägre resultat och bibehålla eller öka på de andra.

- Arbetet med elevernas delaktighet och inflytande över sin undervisning fortsätter. Delaktighet i skolan är centralt för alla elevers lärande och utveckling. Alla Tyresös grundskolor arbetar med att få eleverna att känna sig delaktiga i undervisningen till exempel genom att förstelärarna arbetar tillsammans med sina arbetslag med att utveckla den ämnesövergripande undervisningen och att göra eleverna delaktiga i sitt eget lärande. Ett annat exempel är elevledda utvecklingssamtal samt samråd med elevrådet till exempel vid planering inför ombyggnad av skolan eller inköp av läromedel. Arbeta med eleverna pågår för att förtydliga vad delaktighet innebär.
- Inom förskolan har satsningar gjorts för att fortsatt arbeta in reflektionsdokumentet som arbetsmaterial vilket bidrar till barnens ökade delaktighet i utformandet av utbildningen. Barnens rätt till mötesplatser i förskolan bidrar till ökad möjlighet till reflektion och förskolorna satsar på dokumentationstavlor där barnen ges möjlighet att reflektera över den utbildning och undervisning de erbjudits. De satsningar kring lärmiljöerna som tidigare har gjorts och som ständigt är i process bidrar till likvärdiga lärmiljöer där varje enskilt barns behov tillgodoses i utbildningen.

Förebyggande samverkan med andra aktörer skapar tidiga insatser som ger barn och elever möjlighet att lyckas.

- Ett utökat och förbättrat samarbete med centrala elevhälsan och socialtjänsten gör att skolorna kan hantera elevärenden snabbare och ge mer relevant stöd kring insatser och åtgärder gällande elever i behov av särskilt stöd. Kommunen har inlett arbetet kring att starta upp SSPF (skola socialtjänst polis fritid) som är ett brotts- och drogförebyggande arbete som utgår från samverkan kring grupper och individer.

Utöka samarbetet med andra aktörer (tex. socialtjänst, mångfaldsenhet, arbetsmarknad, integration, föreningsliv och frivilliga organisationer.) för att ta gemensamt ansvar i det sociala och kompensatoriska uppdraget.

- Samarbete med socialtjänsten och resursenheten pågår för att se över hur man kan arbeta med tidiga särskilda insatser. Det finns förslag på riktade föräldrautbildningar i utsatta områden samt särskilda samordnade insatser vid neuropsykiatriska utredningar.

Systematiskt arbetssätt och ökat deltagande i förskolan kopplat till nya lagen förskola för alla barn.

- Rutiner och marknadsföringsplaner skapas för att genomföra efter sommaren. Arbetet flyter på enligt plan.

Samverkan bidrar till en minskning av problematisk skolfrånvaro och ökar skolnärvaron.

- Det har skett samverkansmöte kring problematisk skolfrånvaro med socialtjänsten, barn- och elevhälsan, mobila teamet och PRIMA - barn- och ungdomspsykiatri på tjänstemannanivå. På dessa möten diskuteras avidentifierad ärenden, hur samarbetet kan fungera eller hur man ska tänka framåt. Det skapar en ökad förståelse för varandras uppdrag samt kontakter som kan tas snabbare i pågående ärenden.

Arbetet med det politiska uppdraget går enligt plan. Uppdraget bedöms som grönt.

### **Politisk inriktning**

Äldre och funktionsnedsatta ska alltid kunna känna sig trygga med omsorgen i Tyresö. Det handlar om det mest självklara; att när det finns behov av omsorg i hemmet eller på ett boende ska det finnas tid och plats för detta. Det handlar också om att alla i behov ska kunna känna igen och känna sig trygg med den person som ger stöd och omsorg.

### **Politiskt uppdrag:**

Tyresö kommun ska bedriva ett målinriktat arbete med att öka attraktivitet, tillgänglighet, kontinuitet och kompetens. Tyresö ska fortsatt erbjuda kommunal äldreomsorg.

Tyresö kommuns omsorg om äldre och funktionsnedsatta ska vara:

- Attraktiv
- Tillgänglig



Tyresö kommuns omsorg om äldre och funktionsnedsatta ska erbjuda:

- Kontinuitet
- Kompetens
- Kommunal äldreomsorg

## Nuläge

Tyresö kommuns omsorg om äldre och funktionsnedsatta har ambitionen att vara attraktiv och tillgänglig

Attraktiv innebär;

- att erbjuda fler öppna verksamheter,
- en ökad upplevd kundnöjdhet
- en ökad upplevd kundtrygghet.

I dag finns två dagverksamheter för kognitivt sjuka personer i kommunen. Det behövs fler dagverksamheter för att kunna täcka ett befintligt och ett ökande behov och därmed möjliggöra kvarboende för de personer som önskar detta och erbjuda avlastning för anhöriga och i förlängningen skjuta upp en eventuell inflyttning till vård och omsorgsboende. Förvaltningen behöver också starta upp en somatisk dagverksamhet för personer med somatisk funktionsnedsättning

I senaste brukarundersökningar från Socialstyrelsen fick förvaltningen ett sämre utfall än föregående brukarundersökning. Det gäller såväl äldreomsorg som funktionsnedsättningsområdet. Områden som fick ett lägre utfall än tidigare var nöjdhet, trygghet samt kommunikation. Förvaltningen kommer därför att fokusera på dessa områden under innevarande år för att uppnå bättre resultat på kommande brukarundersökningar. Det ska dock tilläggas att utfallet på individuppföljningarna är betydligt bättre. Individuppföljningarna är de uppföljningar som handläggarna gör tillsammans med brukarna inom verksamheterna

Tillgänglig, innebär

- var i kommunen träffpunkter och mötesplatser är geografiskt belägna för att kunna täcka behovet i hela kommunen samt att antalet träffpunkter står i proportion till behovet
- att kunna erbjuda vård och omsorgsboende för äldre och gruppboende för funktionsnedsatta i Tyresö kommun för de som behöver
- för äldre och funktionsnedsatt med hjälp av digitalisering och välfärdsteknik uppleva större grad av delaktighet och tillgång till det digitala samhället

Idag erbjuds en bemannad träffpunkt i hela kommunen. Den är i stort sett fullbelagd varje dag och ligger centrumnära. Behovet av fler träffpunkter finns. Lokaler behöver anskaffas och finansieras samt upplåtas i andra stadsdelar för att öka tillgängligheten.

Med avvecklingen av Björkbackens vård och omsorgsboende minskar kapaciteten av vård och omsorgsplatser i kommunen och samtliga vård och omsorgsboende drivs i privat regi och upphandlas genom Lagen om offentlig upphandling (LOU). Därmed minskar Äldre och omsorgsförvaltningens rådighet kring styrningen av kvalité och flexibilitet kring inriktning av vård och omsorgsplatserna. Förvaltningen har identifierat risken med för låg kapacitet gällande platser på vård och omsorgsboende i Tyresö kommun och kommer att intensifiera arbetet med att minimera behovet att köpa platser utanför för den egna kommunen. När det kommer till gruppboende är behovet tillgodosett inom de närmaste åren. Däremot är tillgången på serviceboende för funktionsnedsatta begränsat och behöver utökas relativt omgående

Idag erbjuder förvaltningen via en digital fixare alla personer över 65 år hjälp med att öka sin digitala mognad för att dessa ska kunna ha tillgång till det digitala samhällets funktioner. Tjänsten är högt uppskattad av målgruppen. Förvaltningen håller också på att starta upp ett välfärdsbibliotek för att möjliggöra för fler äldre att kunna tillgodogöra sig den digitala tekniken. Förvaltningen har nyligen infört e-inköp för att öka möjligheten för de äldre att ta del av det digitala utbudet. Inom funktionsnedsättningsområdet införs ny digital teknik för att utveckla fler kommunikationsverktyg för de boende.

Digitaliseringsprocessen behöver prioriteras framöver för att hålla jämna steg med samhället i övrigt.

### **Nyläge**

Inom 1-2 år kommer Tyresö kommuns omsorg om äldre och funktionsnedsatta vara ännu attraktivare och mer tillgänglig:

För att öka attraktionsförmågan behöver förvaltningen medverka till att:

- Tyresö kommun har minst tre dagverksamheter för äldre varav en med somatisk inriktning
- Tyresöbornas nöjdhet kring sina insatser ska öka och befinna sig inom det gröna intervallet på kommande nationella brukarundersökningar
- Tyresöbornas trygghet kring sina insatser ska öka och befinna sig inom det gröna intervallet på kommande nationella brukarundersökningar

- Tyresöbornas delaktighet kring sina insatser ska öka och befinna sig inom det gröna intervallet på kommande nationella brukarundersökningar

För att öka tillgängligheten behöver förvaltningen medverka till att:

- Tyresöborna ska uppleva att tillgängligheten och utbudet av vård och omsorgsinsatser samt öppna verksamheter är god till mycket god
- Träffpunkter för äldre och funktionsnedsatta ska finnas där behovet är som störst och geografiskt lämpligt
- Antal vård- och omsorgsboendeplatser samt servicebostäder ska matcha behovet. Andel externt köpta vård och omsorgsplatser ska minska.
- Tid från beslut till erbjuden plats ska vara förhållandevis låg och aldrig överstiga 3 månader
- Den digitala mognaden ska öka bland äldre och upplevelsen av digitalt utanförskap minska

### **Tyresö kommuns omsorg om äldre och funktionsnedsatta ska erbjuda hög personkontinuitet och kompetens som bl a innebär att**

- Sjukfrånvaron inom förvaltningens verksamheter i kommunal regi ska fortsatt minska vilket medför en ökad trygghet och högre igenkänning för brukarna
- Andel undersköterskor inom förvaltningens verksamheter ska vara fortsatt hög vilket medför en högre kvalitet och tryggare omsorg vid leveransen av insatser
- Andelen utbildade undersköterskor med specialistkompetens för att kunna hantera komplexare behov hos brukarna och vara rustade vid införandet av nära vård ska öka
- Andel stödassistenter inom förvaltningens verksamheter ska vara fortsatt hög vilket medför en högre kvalitet och tryggare omsorg vid leveransen av insatser
- Än mer tydliggöra kraven på kompetens/andelen behöriga yrkeskategorier i kommande upphandlingar med privata utförare av vård och omsorg.

### **Uppföljning**

Vissa indikatorer kommer att följas upp månadsvis och i samband med förvaltningens måldelningsprocess samt vid förfrågan. Andra indikatorer kommer att ske i vid tertialuppföljningar och årsredovisning. Förvaltningen har ett sk nolläge för de flesta indikatorer. Där det saknas kommer ett nolläge att tas fram

Indikatorer som har ett nolläge är;

- kontinuitetsmått hemtjänst
- andel köpta platser externt
- sjukfrånvaro

- utfall av brukarundersökningar
- utfall individuppföljningar

Däremot saknas nolläge för den digitala mognaden bland äldre eller hur många som erbjudits hjälp för att öka sin digitala kompetens

Inom mandatperioden ska ett kommunalt vård- och omsorgsboende vara under uppbyggnad och beslut ska ha fattats för ytterligare vård och omsorgsboende i kommunal regi.

### **Uppföljning T1**

Ett aktivt arbete pågår genom anpassad schemaläggning och att minska sjukfrånvaron för att ytterligare förbättra kontinuiteten inom hemtjänsten. Ett arbete bedrivs för att få ett systemstöd som gör att kontinuiteten förbättras samt att tillgängliga resurser används på bästa sätt så att brukare möter samma person oftare och färre kan ta hand om fler i en god arbetsmiljö. Idag är andelen undersköterskor hög och även utbildade stödassistenter. Arbetet för att behålla den personal som finns och även attrahera nya pågår. Upphandling av tillgängliga platser inom kommunen pågår och motverkar externt köpta platser.

För att bli mer attraktiva och öka tillgängligheten, samt möta brukarnas behov bättre har ett förbättringsarbete startats där brukare och medarbetare tillsammans tar fram förbättringsåtgärder utifrån brukarundersökningarna. Analys och förslag på åtgärder redovisas i Äldre och omsorgsnämnden i juni 2023.

Den digitala mognaden hos äldre personer undersöks och ett nuläge tas fram och utifrån det kommer aktiviteter vidtas.

Processen för ett nytt äldre och omsorgsboende pågår. Arbetet med det politiska uppdraget går enligt plan. Uppdraget bedöms som grönt.

### **Politisk inriktning**

#### **Att skapa ett socialt hållbart Tyresö för ökad trygghet.**

Ett öppet och demokratiskt Tyresö bygger på tillit och att alla i hela Tyresö känner sig trygga i vardagen. Trygga medborgare skapar en inkluderande kommun.

## Politiskt uppdrag:

Tryggheten ska fortsätta öka och förebyggande arbete ska bedrivas i kommunens verksamheter. Våld i nära relationer ska upptäckas och förhindras. Brottsoffer ska få samhällets samlade stöd. Utanförskap och rasism ska motverkas. Arbetet för att motverka psykisk ohälsa, arbetslöshet och öka trygghet samt demokratisk delaktighet ska prioriteras. Kommunen samverkar för att fånga upp ungdomar i riskzonen. Kommunen samarbetar med Tyresö Bostäder och andra aktörer för en trygg och levande stadsmiljö. Arbetet med Ett tryggare Granängsringen ska fortsätta. Tyresös ungdomar ska inte lockas in i gängkriminalitet.

## Uppföljning

Stöd- och servicekontorets chef, Elin Waltersson är ansvarig för framdrift och har därmed det övergripande ansvaret för uppföljning och utvärdering av uppdraget. Vid förfrågan samt till delårsuppföljning och årsredovisning sker uppföljning.

## Nuläge

Tryggheten ska fortsätta öka och kommer att mätas genom:

Stockholmsenkäten: ”Elever som känt sig ganska eller mycket trygga om de går ut ensam sent en kväll i området” – Årskurs 9 82 procent pojkar och 65 procent flickor. Årskurs 2 på gymnasiet 83 procent pojkar och 73 procent flickor.

Tyresö Bostäders mätningar i Granängsringen: 2022 51 % känner sig trygga i Granängsringen  
Polisensmätningar: 19 % känner sig otrygga på kvällar (2021)

Medborgarundersökningen: (2022) 80,5 andelar positiva svar på ”Hur trygg känner du dig utomhus i området där du bor när det är mörkt ute?”

Öppna jämförelser: (2022) 76,8 andelar som känner sig ganska (eller mycket) trygga utomhus i området där de bor när det är mörkt ute

Genom kommunövergripande nätverk och den gemensamma lägesbilden kartläggs och delas information inom och mellan förvaltningar och med externa parter i syfte att upptäcka och förebygga i tidiga skeden. Som grund för det brottförebyggande arbetet finns strategier och handlingsplaner samt samverkansöverenskommelse mellan Nacka polisområde och kommunen.

Det finns även en rad överenskommelser i syfte att stärka samarbetet inom specifika frågor mellan kommunen och externa föreningar och organisationer, Länsstyrelsen och region.

Projektet Ett tryggare Granängsringen pågår och samarbetet med Tyresö Bostäder genom det stärks. Det finns en rad utomhusaktörer som arbetar för att skapa en god dialog och relationsbyggande med framförallt ungdomar. Bland dem finns fältassistenter, väktare, uppsökande fritidsledare och föreningsvärdar.

Arbetet med att införa metoden SSPF har startat och syftar till att skola, socialtjänst, polis och fritid samverkar runt individer eller grupper för att verka brotts- och drogförebyggande.

En trygg skolgång är en viktig friskfaktor och där genomförs ett strukturerat likabehandlingsarbete.

### **Nyläge och fokus framåt**

Nuvarande mätningar ska fortsätta att följas och utöver det ska vi inom en 1-2 års period:

- Bibehålla eller förbättra resultat på nuvarande trygghetsmätningar.
- Sprida kunskap om vårt trygghetsarbete idag och identifiera delar där vi har luckor inom vissa områden eller för vissa målgrupper. Till stor del kan vi sprida det som redan görs brett inom kommunen samt intensifiera arbetet med individsamverkan.
- Identifiera var vi genom ökat samarbete inom kommunkoncernen kan förbättra trygghetsarbetet.
- Arbetet med SSPF ska startas som ett led i att intensifiera arbete med individsamverkan.
- Förbättra delaktigheten från flera förvaltningar i det nya samverkansavtalet med Nacka polisområde.

### **Uppföljning T1**

Inbokade möten kommer under våren äga rum med kommunens förvaltningar samt Tyresö bostäder för att sprida det trygghetsarbete som görs i kommunen och se om det finns luckor i arbetet samt möjlighet till utökat samarbete. Workshop har genomförts för att ta första steget för ett införande av SSPF. En plan har tagits fram för att förbättra delaktigheten i nytt samverkansavtal med Nacka polisområde. Arbetet kommer att ske hösten 2023.

Det kommungemensamma området som handlar om att alla unga ska känna trygghet, meningsfullhet och kärlek kommer genom medskapande med unga identifiera vad unga behöver för ett bra liv.

Arbetet med det politiska uppdraget går enligt plan. Uppdraget bedöms som grönt.

## **Politisk inriktning**

### **En meningsfull vardag och fritid för alla**

Tyresö har ett starkt föreningsliv, betydande kulturhistoria och tillgång till en unik natur. I Tyresö ska alla invånare ha tillgång till en meningsfull fritid, rik kultur och en tillgänglig natur. Social isolering, som förekommer i alla åldrar och bland alla människor, ska motverkas

### **Politiskt uppdrag:**

Kommunen ska tillsammans med civila samhället och Tyresöborna utveckla kultur- och fritidsverksamheter som bidrar till en meningsfull vardag och fritid som är tillgänglig för alla, oavsett ålder, bakgrund och förutsättningar. Kommunen ska hitta sätt att bryta ofrivillig ensamhet. Utbudet av kultur och fritidsaktiviteter ska tillgängliggöras för så många som möjligt och verksamheterna behöver skapa förutsättningar för att öka tillgängligheten. Att tillsammans med kommunens andra verksamheter och kommunens medborgare utveckla kultur och fritidslivet så att fler kan delta blir allt viktigare inför framtiden.

### **Nuläge**

Det finns i nuläget kultur- och fritidsaktiviteter i kommunal regi, aktiviteter organiserade av föreningslivet, flertalet kommunala lokaler- och anläggningar till uthyrning och ytor för spontanidrottande. Tyresös geografiska läge gör det möjligt för vissa att ta del av utbud utanför kommunens gränser. Utöver det finns kultur- och fritidsutbud i privat regi och natur- och kulturmiljöer att ta del av på fritiden.

Kultur- och fritidsförvaltningen har utformat sina verksamheter och sitt stöd i syfte att det ska finnas något för alla. Trots detta finns faktorer som begränsar medborgarnas vilja och möjlighet att ta del av utbudet.

Förvaltningen arbetar med att sänka trösklar för deltagande och för att öka tillgängligheten till en meningsfull fritid genom exempelvis kostnadsfria aktiviteter och uppsökande verksamhet, riktade insatser mot särskilda målgrupper samt genom att eftersträva en geografisk spridning av utbudet i olika kommundelar. Det geografiska avståndet till olika former av utbud varierar dock beroende på var medborgaren bor i kommunen och avståndet kan i vissa fall misstänkas utgöra ett hinder för tillgången till en meningsfull fritid.

Kunskapen om medborgares synpunkter kring verksamheter som de deltar i är generellt hög, tack vare brukarenkäter och liknande. Deltagarna har inflytande över aktiviteter som förvaltningen

erbjuder. Förvaltningen har även en nära dialog med aktiva föreningar i kommunen och därmed god kännedom om föreningslivets verksamheter. Däremot saknas kunskap om behov och önskemål från dem som inte deltar i olika verksamheter och därmed har medborgare lägre grad av inflytande över verksamheter de inte besöker eller deltar i.

Under 2022 genomfördes för första gången Ung livsstil (fritidsvaneundersökning) inom år 7-9 och sårskolan. Resultatet kommer att sammanställas och analyseras under året. Detta dokument kommer efterhand kompletteras med relevant information om nuläget som vi i skrivande stund inväntar. Resultatet kommer ge förvaltningen nya möjligheter att kartlägga deltagandet samt ta del av vad ungdomar önskar i form av kultur- och fritidsaktiviteter, och på så sätt upptäcka prioriterade utvecklingsområden.

Cirka 60 % av elever i årskurs 9 uppger att de ofta eller ibland deltar i ledarledda fritidsaktiviteter aktiviteter<sup>1</sup>. Cirka 70 % av kommunens 7-20 åringar deltar i organiserad och ledarledd idrottsaktivitet.<sup>2</sup> Jämfört med andra kommuner ligger antalet deltagartillfällen i idrottsföreningar på en hög nivå<sup>3</sup>, och könsskillnaderna är relativt små<sup>4</sup> (och i vissa ålderskategorier är deltagandet helt jämställt).<sup>5</sup> Däremot är få barn och unga är aktiva inom kulturföreningarnas verksamhet<sup>6</sup> och föreningslivet är segregerat på så sätt att deltagandet bland barn och unga generellt är högre i resursstarkare områden jämfört med resurssvaga<sup>7</sup>. Utlandsfödda flickor är särskilt underrepresenterade<sup>8</sup>. 24 % av elever i årskurs 9 besöker en fritidsgård<sup>9</sup> och 12 % av 6-19 åringar är (inskrivna) elever i kulturskolan. Kulturskolan har ett jämförelsevis brett utbud av ämneskurser.<sup>10</sup>

Det saknas tillförlitlig statistik över Tyresöbornas rörelse på fritiden. Men den statistik som finns att tillgå antyder att en del av befolkningen rör på sig för lite för att uppfylla WHO:s rekommendationer.<sup>11</sup>

---

<sup>1</sup> Länsstyrelsens Stockholmsenkät 2022 (Brukar du delta i någon ledarledd fritidsaktivitet eller träning? Sport, musik, teater och konst, hobby, kyrkligt, scouter, politik eller annan förening?)

<sup>2</sup> (Unika deltagare ApN).

<sup>3</sup> [Kolada.se Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-20 år 2021](https://kolada.se/Deltagartillfallen-i-idrottsforeningar-antal/inv-7-20-ar-2021)

<sup>4</sup> [Kolada.se Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 13-16 år, kvinnor och män 2021](https://kolada.se/Deltagartillfallen-i-idrottsforeningar-antal/inv-13-16-ar-kvinnor-och-man-2021)

<sup>5</sup> Ung livsstil i Tyresö 2023

<sup>6</sup> Baserat på ansökningsstatistik Lokalt aktivitetsbidrag

<sup>7</sup> [RF.se Antal LOK-deltagare per 100 invånare \(7-25 år\) per RegSO-område, år 2021](https://rf.se/Antal-LOK-deltagare-per-100-invånare-(7-25-år)-per-RegSO-område,-år-2021)

<sup>8</sup> Ung livsstil i

<sup>9</sup> Länsstyrelsens Stockholmsenkät 2022 (Brukar du vara på fritidsgård eller "träffpunkt"?)

<sup>10</sup> Kolada: Jämförelse: Elever i musik- eller kulturskola, 6-19 år, andel (%) och Ämneskurser som erbjuds i musik- eller kulturskolan, antal ämnesområden

<sup>11</sup> Kolada



Generellt är invånarna nöjda med kommunens utbud av idrottsanläggningar- och motionsspår och generellt nyttjas de befintliga lokalerna i hög utsträckning.<sup>12</sup> Det råder dock brist på ändamålsenliga kulturlokaler, vilket kan begränsa medborgarnas möjligheter att utöva kultur och ta del av kultur i Tyresö.<sup>13</sup>

## Nyläge

Under mandatperioden ska fler medborgare vilja och kunna ta del av ett utbud av kultur- och fritidsaktiviteter som främjar deras fysiska- psykiska och sociala välbefinnande.

Önskat nyläge:

- Fler rör på sig på fritiden (de som i låg utsträckning rör på sig i nuläget rör på sig i högre utsträckning)
- Fler har tillgång till en meningsfull fritid
- Föreningslivet är mer jämlikt (den socioekonomiska segregationen i föreningslivet är lägre jämfört med nuläget)
- Fler deltar i föreningslivet

Detta förutsätter att utbudet utvecklas tillsammans med medborgarna för att säkerställa att utbudet upplevs tryggt och meningsfullt. Arbetet med att minimera hinder som begränsar medborgare från att ta del av utbudet behöver fortsätta (och ge effekt) för att det önskade nyläget ska uppnås.

## Uppföljning

Uppföljning av uppdraget kommer ske kontinuerligt i månadsrapporter, tillsammans med de kommundemensamma områdena och i ledningsgruppen för Kultur och Fritid.

Rörelsen mot det önskade nyläget mäts genom olika enkäter, statistik eller fokusgrupper samt genom bedömningar av genomförda insatser.

Nyläge	Metoder och underlag för uppföljning:
Fler rör på sig på fritiden	<ul style="list-style-type: none"><li>• Deltagarstatistik APN</li><li>• Bedömning av insatser för att främja rörelse</li></ul>
Fler har tillgång till en meningsfull fritid	<ul style="list-style-type: none"><li>• Uppskattningar om deltagandet i våra verksamheter (nya-/ utökade målgrupper)</li><li>• Bedömning av tröskelsänkande insatser</li><li>• Enhetsenkäter</li></ul>

<sup>12</sup> Behovsanalys för idrottsanläggningar (KFN 2022-05-23 § 48)

<sup>13</sup> Behovsanalys kulturlokaler (KFN 2022-04-25 § 37)

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ung livsstil</li> <li>• Stockholmsenkäten</li> <li>• Fritidsgårdsenkät</li> <li>• Ev. Föreningsenkät?</li> </ul>
Föreningslivet är mer jämlikt	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ung livsstil</li> <li>• Riksidrottsförbundets statistik över deltagandet uppdelad efter geografiska områden</li> </ul>
Fler deltar i föreningslivet	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Deltagarstatistik APN</li> <li>• Medlemsstatistik från föreningsregistret</li> <li>• Bedömning av tröskelsänkande insatser,</li> <li>• Ev. Föreningsenkät?</li> </ul>

## Uppföljning T1

Inför varje måldialog ska enheterna utvärdera arbetet som gjorts under månaden för att sänka trösklarna för deltagandet, vilka målgrupper man har riktat sig till samt bedöma vilken effekt det fick.

Under februari/mars har flera verksamheter riktats till personer med funktionsnedsättning. Flera verksamheter under sportlovet har riktat sig mot personer med funktionsnedsättning och dessa aktiviteter har varit avgiftsfria. (teater i samverkan med kulturskolan, funkisfestivalen) Antal deltagare i aktiviteterna har varit stort och funkisfestivalen hade fler tävlande detta år.

Samverkan med Passalen har kommit igång vilket innebär att de som tidigare inte hittat till aktiviteter nu får stöd av en ung vuxen för att kunna komma till aktiviteten.

Fritidsgårdsverksamheten och kulturskolan har haft många verksamheter under sportlovet som varit avgiftsfria. Bedömningen är att det har varit ett högt deltagande och många ”nya ansikten” bland deltagarna. På biblioteken pågår ett arbete för att hitta nya vägar för att delaktiggöra dem som dagligen besöker verksamheten och som eventuellt saknar andra sociala sammanhang.

Kulturenheten har haft evenemang för barn och unga samt för vuxna där vi ser ett ökat deltagande.

En workshop har genomförts mellan kultur- och fritid och arbetsmarknad- och socialförvaltningens ledningsgrupper för att öppna upp kontaktvägar och identifiera samverkansmöjligheter som kan leda till att arbetsmarknads- och socialförvaltningens målgrupper får ökad tillgång till kultur- och fritidsutbudet i kommunen.

Under delår 1 har förvaltningen initierat processer för att kunna tillgodose en rad lokal- och anläggningsbehov genom att ta fram behovsanalyser som kommer ligga till grund för kommande förstudier och eventuella beslut om att genomföra investeringar. Detta gäller lokaler- och anläggningar som förvaltningen bedömer kommer öka tillgången till fritidsaktiviteter och rörelse för kommunmedborgarna. (Behovsanalys om Boule på Trollbäckensidrottsplats, Behovsanalys om 11-spelsplan centrumnära läge, Behovsanalys om Idrottshall vid Njupkärrskola)

Arbetet med det politiska uppdraget går enligt plan. Uppdraget bedöms som grönt.

## Politisk inriktning

### Framtidens Tyresö gymnasium och ökad sysselsättning

Tyresö gymnasium står inför ett stort utvecklingsarbete och ska erbjuda ett attraktivt programutbud för att vara ett intressant alternativ för fler av våra ungdomar. Antal individer som läser på Komvux fortsätter att öka, i Tyresö såväl som i riket. Arbetslivet kommer att vara än mer föränderligt framåt och att behovet av att varva utbildning och arbete under hela livet kommer att bli det vanliga. Att vara självförsörjande betyder att människor kan äga sin egen framtid. Det kan finnas tillfällen i livet då det behövs samhälleliga insatser för att komma in på arbetsmarknaden.

- Tyresö komvux ska fortsätta att utveckla flexibiliteten och erbjuda ett bra och adekvat utbud som stärker elevernas möjligheter till arbete och integration.
- Tyresö gymnasium ska fortsätta arbetet med att utveckla yrkesprogrammen genom hög kvalitet, fler certifieringar och profileringar
- Möjligheten att starta studieförberedande program på gymnasiet ska fortsatt utredas.

## Politiskt uppdrag

Tyresö kommun ska ta ansvar och fortsätta utvecklingen, för ännu bättre gymnasie- och vuxenutbildning som ger goda möjligheter till omställning för att möta arbetsmarknadens behov och krav. Tryggheten ska fortsätta öka.

Insatserna för särskilt utsatta grupper långt från arbetsmarknaden ska även fortsatt vara prioriterat i Tyresö.

## Nuläge

### Tyresö gymnasium

Tyresö gymnasium erbjuder i dagsläget yrkesprogram, introduktionsprogram, resursskola och anpassad gymnasieskola. För att öka attraktiviteten har två nya yrkesprogram startats hösten 2022. Det är en utmaning för gymnasiet med ett lågt intresse och lågt söktryck på yrkesutbildningar. En lagändring från 1 januari 2023 ställer krav på att yrkesutbildningar ska leda till högskolebehörighet och förberedelse på lagkrav om dimensionering och planering av yrkesutbildningar i samverkan är också faktorer som påverkar.

Det är många behöriga lärare på Tyresö gymnasium. Tyresö gymnasium har olika profileringar och certifieringar kopplade till de olika programmen, bland annat e-sportprofil, Smart styling och möjlighet till APL utomlands genom utbyte med andra länder.

För att kunna bredda utbudet med högskoleförberedande program behövs lokaler. Bakgrund till arbetet är gymnasiestrategin som antogs i nämnd som visade att majoriteten av Tyresöeleverna väljer högskoleförberedande program, samhällsvetenskapsprogrammet och ekonomiprogrammet. Trenden är samma i Stockholmsregionen.

### **Tyresö vuxenutbildning C3L**

Tyresö C3L har ett brett utbud av grundläggande och gymnasiala fristående kurser, yrkesutbildningar och kombinationsutbildningar inom främst vård- och omsorg samt barn- och fritid. C3L erbjuder även SFI. C3L har utökat antalet kursstarter inom fristående kurser på grundläggande nivå och gymnasial nivå.

Vuxenutbildningen erbjuder flera kursstarter under året beroende på kurs och utbildning samt distansutbildningar och utbildningar i andra kommuner via interkommunal ersättning (IKE). Det innebär att eleverna ges möjlighet att starta under hela året, vilket ökar flexibiliteten.

Vuxenutbildningen erbjuder de studerande som läser fristående kurser på grundläggande eller gymnasial nivå att studera på såväl 10 veckor som 20 veckor inom några ämnen.

Vuxenutbildningen i Tyresö erbjuder ett brett kursutbud i jämförelse med många andra kommuner i regionen. Den långsiktiga planeringen inom vuxenutbildningen kan vara utmanande då efterfrågan på utbildningar kan variera från år till år, vilket påverkar antalet elever. Vuxenutbildningen är beroende av statsbidrag.

Vuxenutbildningen ska bidra till kompetensförsörjning. C3L har påbörjat samverkan med lokala näringslivet för att fånga upp kompetensförsörjningsbehoven i Tyresö och arbetet är i behov av att utvecklas.

Vuxenutbildningen står inför stora förändringar både nationellt, regionalt och kommunalt under 2023. Detta behöver C3L ta hänsyn till inför den kort- och långsiktiga planeringen.

C3L har behov av fortsatt samverkan med andra kommuner, branscher och arbetsmarknads och integrationsenheten och Arbetsförmedlingen. Lagändringar påverkar vuxenutbildningens utbud, krav på dimensionering och planering av yrkesutbildningar i samverkan.

### **Sysselsättning**

I början av februari 2023 var det 187 hushåll som hade haft försörjningsstöd i tio månader eller längre, bland dessa hushåll finns 118 barn under 18 år. Bland dessa finns ett flertal personer som med rätt stöd och förutsättningar, skulle kunna komma ut i arbetslivet. Arbetsförmågan är skiftande liksom vilket behov av stöd den enskilde personen har.

Centrum för arbetsmarknad och integration (CAI) har det kommunala uppdraget att i samverkan med Arbetsförmedlingen ge det stöd dessa personer behöver för att komma ut i arbetslivet. En viktig förutsättning är att det finns arbetsplatser där personerna kan prova sig fram. Det kan exempelvis vara först genom en praktikplats men sedan i någon form av skyddad anställning. Arbetsplatserna behöver i sin tur kunskap och förståelse för målgruppen men också ha förutsättningar att kunna ta emot på ett bra sätt. Det finns idag metoder har stort stöd inom forskningen och det är bland annat supported employment (SE). Det är en metod för att ge ett personligt utformat stöd till personer med funktionsnedsättning eller andra missgynnade eller

utsatta grupper som vill ha arbete. Tanken är att människor ska få det stöd och den vägledning de behöver för att hitta ett arbete som fungerar bra för dem och som är hållbart i längden.

Inom kommunen finns ett antal arbetsuppgifter som lämpar sig väl för personer som varit borta från arbetsmarknaden en längre tid och som i första hand behöver träna på att gå till arbetet, finnas i en arbetsgemenskap och få tillbaka tron på den egna förmågan.

Det börjar bli allt svårare att rekrytera personal både inom många av kommunens områden. Troligen är det så att det finns sysslor inom de flesta verksamheterna där kravet på kunskap inte är så högt. Skulle dessa sysslor utföras av en person på väg tillbaka till arbetslivet uppstår en situation som innebär att tid frigörs från en person och en annan person för möjlighet att komma ut på arbetsmarknaden.

#### **Områden som behöver utforskas ytterligare**

- Vilka kurser ska erbjudas på distans istället för klassrum på C3L.
- Utöka kursutbudet på C3L med flera anpassade yrkesutbildningspaket
- Hitta nya metoder för samarbeten, exempelvis som nuvarande utbildningsplatser på C3L.
- Arbetsplatser där personer som behöver komma ut i arbetslivet kan prova sig fram.
- Arbetsplatsernas kunskap och förståelse för målgruppen men också att de har förutsättningar att kunna ta emot på ett bra sätt.
- Personer som varit borta från arbetsmarknaden en längre tid

#### **Nyläge**

Tyresö gymnasium, anpassat gymnasium och resursskolan

Inom 1-2 år

- Behålla kvalitén på IM och utveckla yrkesintroduktion.
- Behålla kvalitén och efterfrågan på anpassad gymnasieskolan.
- Öka samverkan med branscherna utöver APL.
- Stabilt söktryck på Tyresö gymnasium med behöriga elever till nationella programmen.
- Fler certifieringar och profileringar på yrkesprogram.

Tyresö C3L

- Etablerade och långsiktiga samarbeten på vuxenutbildningen med branscher/företag.
- Fortsätta erbjuda yrkesutbildningar och utbildningspaket på vuxenutbildningen.
- Bredare utbud av yrkesutbildningar och omdimensionera fördelningen mellan klassrums- och distansutbildningar på grundläggande och gymnasial nivå.
- En ökad anpassning av utbildningarna till arbetsmarknadens krav och behov.

Sysselsättning

- Arbetsuppgifter som är lämpliga för personer utan tidigare erfarenhet eller utbildning har kartlagts.
- Handledare har kompetens för att vara ett stöd för dessa personer när det kommer ut på arbetsplatsen.
- Handledaren på enheten arbetar nära handläggaren på CAI för att snabbt få stöd om något inte fungerar.
- Arbetssättet har spridit sig till det lokala näringslivet och det finns en efterfrågan på personer från kommunen.

Inom mandatperioden

- Ett bredare attraktivt programutbud på Tyresö gymnasium inom fyra år även komplettera utbudet med högskoleförberedande program.
- Yrkehögskoleutbildning på vuxenutbildningen.
- Antalet långtidsarbetslösa har minskat
- Kostnaderna för ekonomiskt bistånd har minskat
- Färre barn lever i familjer med ekonomiskt bistånd

## Uppföljning

Tyresö gymnasium och C3L

- Ett bredare attraktivt programutbud på Tyresö gymnasium inom fyra år även komplettera utbudet med högskoleförberedande program.  
Nollmätning- yrkesprogram och inga högskoleförberedande program.
- Söktryck på Tyresö gymnasium med behöriga elever till nationella programmen.  
Delårsrapport 2.  
Nollmätning- Juli sök 2022
- Fler certifieringar och profileringar på yrkesprogram och samverkan med branscherna är framgångsrikt.  
Nollmätning- samverkan sker med fordonstillverkare, frisör- och stylist branscher, ETG-college och Cisco-akademi med möjlighet att ta CCNA-certifiering.
- Bredare utbud av yrkesutbildningar på C3L.  
Nollmätning- barn- och fritid, ekonomi och löneadministratör och vård- och omsorg inriktning undersköterska eller vårdbiträde.
- Flexibelt och adekvat utbud på C3L.

Mätning- Trender och förändringar.

- Utbildningen är anpassad till arbetsmarknadens krav och behov.  
Mätning- Trender och förändringar.

Sysselsättning

- Antalet långtidsarbetslösa har minskat
- Kostnaderna för ekonomiskt bistånd har minskat
- Färre barn lever i familjer med ekonomiskt bistånd

### Uppföljning tertialrapport 1

Tyresö gymnasium och C3L

Ett bredare attraktivt programutbud på Tyresö gymnasium inom fyra år även komplettera utbudet med högskoleförberedande program.

- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har i mars gett barn- och utbildningsförvaltningen i uppdrag att undersöka om det är organisatoriskt möjligt att genomföra högskoleförberedande program i Tyresö gymnasiums nuvarande lokaler. Utredningen kommer att påbörjas innan sommaren.

Söktryck på Tyresö gymnasium med behöriga elever till nationella programmen.

- Resultatet efter första sök perioden visar på en ökning av antalet förstahands-sökande till Tyresö gymnasium.

Fler certifieringar och profileringar på yrkesprogram och samverkan med branscherna är framgångsrikt.

- Under perioden har marknadsföringsaktiviteter genomförts för att öka attraktiviteten och intresset för skolan. Resultatet efter första sök perioden visar på en ökning av antalet förstahandssökande till Tyresö gymnasium. Arbetet med att bibehålla kvalitén inom befintliga certifieringar och profileringar pågår. Tyresö gymnasium arbetar kontinuerligt med att bibehålla och utveckla befintliga företagssamarbeten, i första hand rörande APL. Samverkan internationellt inom ramen för Erasmusprojektet skapar möjlighet för elever på gymnasiet att göra utlandspraktik och för lärare och pedagoger. Lärare och pedagoger får möjlighet att skugga kollegor utomlands. Elever på hantverksprogrammet gör sin utlandspraktik i Dresden under april.

Bredare utbud av yrkesutbildningar på C3L.

- Samarbete mellan Tyresö kommun, Haninge kommun och Nynäshamns kommun rörande planering och dimensionering av yrkeskurser och yrkesutbildningar har påbörjats.



Flexibelt och adekvat utbud på C3L.

- Ett samverkansarbete med Haninge kommun har påbörjats avseende grundläggande och gymnasiala teoretiska kurser för att utnyttja de ekonomiska resurserna effektivt och samtidigt ge Tyresös medborgare fortsatt möjlighet till fler kursstarter. Inom ramen för IFOUS-programmet vuxenutbildning på distans undersöks olika typer av distansutbildningsformer för att öka flexibiliteten.

Utbildningen är anpassad till arbetsmarknadens krav och behov.

- Eleverna på vård- och omsorgsutbildningen samarbetar med hemtjänsten och de olika äldreboendena i kommunen som erbjuder APL-platser. Samarbetet inom det så kallade äldreomsorgslyftet fortgår och likaså samarbetet med Centrum för Arbete och Integration, CAI och arbetsförmedlingen.

Uppdraget genomförs enligt plan och kommer levereras i tid = Grönt

Sysstämning

- Enhetscheferna för de enheter som vänder sig till vuxna personer har fått i uppdrag att göra en mer omfattande kartläggning av de personer som haft försörjningsstöd längre än tio månader. Syftet är att ta bedöma vilka personer som har arbetsförmåga och vilka som saknar arbetsförmåga och därför snarare behöver stöd för att till exempel ansöka om sjukersättning.
- Då kommunen är den största arbetsgivaren i Tyresö är vår egen förmåga att ta emot personer som står längre från arbetsmarknaden en viktig del i att öka sysstämningen. Det har tidigare funnits ett motstånd mot att ta emot personer från kommunens arbetsmarknadsenhet men vi ser nu en ökad vilja att ta emot dessa personer. Ett tecken på detta är att det sprids goda exempel från verksamheter som tagit emot praktikanter. Den ökade viljan att ta emot personer som behöver stöd visar sig också genom att antalet erbjudna sommarjobb aldrig varit stor. I år kommer 278 ungdomar att få sommarjobb

## Politisk inriktning

Det politiska uppdraget syftar till att hela Tyresö ska ha en hållbar infrastruktur med kommunal service och möjlighet till boende för både unga och gamla.

### **Bostäder och hållbar infrastruktur i hela Tyresö**

Tyresö ska vara en kommun där alla kan bo och utvecklas. Våra barn och unga ska kunna bo kvar eller återvända till kommunen senare i livet för att bosätta sig. När vi blir äldre ska vi kunna hitta ett

väl anpassat boende i kommunen. Vi behöver även ta vår del av ansvaret för ett grönt och hållbart bostadsbyggande och för att möta upp med fler bostäder för dem som vill flytta hit. Det ska vara lätt att välja hållbara sätt att ta sig fram på. Vi värnar våra naturreservat och kulturmiljöer.

### Politiskt uppdrag:

Bostadsbyggandet ska gå hand i hand med det som följer i takt med ett växande Tyresö, så som en utbyggd transportinfrastruktur, vägar, cykelbanor, kollektivtrafik, skolor, förskolor, särskilda boenden och kultur och idrottsanläggningar. Utgångspunkten ska vara att bidra till ett hållbart klimat och hållbara städer.

- Utbyggd transportinfrastruktur
  - Vägar
  - Cykelbanor
  - Kollektivtrafik
- Samhällsfastigheter i hela Tyresö
  - Skolor
  - Förskolor
  - Särskilda boenden
  - Kultur- och idrottsanläggningar
- Hållbart klimat
- Hållbara städer
- Bostäder för fler målgrupper i kommundelarna

### Nuläge

- Arbetet med klimatplanen och genomförande av åtgärder som bidrar till klimatplanens uppfyllelse ska fortsätta.
  - För att detta ska kunna genomföras krävs ett gemensamt arbete med fler förvaltningar och kontor. För att uppnå klimatplanen krävs att alla delar i kommunen bidrar.
- Arbetet med implementeringen av trafikstrategin och tillhörande planer ska fortsätta
  - Södertörns-gemensamt arbete med RUFSS
- Fortsatt planering för samhällsfastigheter i hela Tyresö utifrån verksamhetsbehoven
- Kommunala projekt ska bidra till hållbart klimat och hållbara städer
  - Energieffektiva byggnader
  - Klimatsmart byggande
  - Möjlighet att transportera sig till och från lokalerna med hållbara transportval
- Bostadsutveckling i hela Tyresö
  - Arbete med Norra Tyresö centrum
  - Utveckling av Wättinge-Granängstorget
  - Uppstart utveckling Trollbäcken
  - Omvandling från fritidshus till permanentbostäder i Östra Tyresö

- Mindre småhusplanering där så är möjligt

## **Nyläge**

Inom 1-2år:

- Genomlysning av befintliga lokaler i kommunen
  - Möjliggör för multiutnyttjande för ökad effektivitet i lokalanvändandet. Kan fler dela lokaler för att minska nyproduktionsbehovet?
- Uppföljning och redovisning för status och värde i befintligt fastighetsbestånd
  - Rutin för åiterrapportering till politik tas fram
- Kommungemensam prioritering av uppdrag inom Samhällsfastigheter är framtagen
- Politisk prioritering kring bostadsutveckling är framtagen

Inom mandatperioden:

- Ishallen och entrétorg är färdigställt inom Norra Tyresö Centrum
- Fler bostadsetapper har påbörjats inom Norra Tyresö Centrum
- Trafikplats Bäverbäcken är genomförd för ökad framkomlighet på Tyresövägen
- Systemhandling och beslut kring utveckling av Bollmoravägen för att säkerställa framtida stombustrafik
- Tegelbrukets etapp inom Östra Tyresö är färdigställd
- Utbyggnad av Fasanvägen har påbörjats

## **Uppföljning**

Vid förfrågan samt till delårsuppföljning och årsredovisning sker uppföljning av framdrift och utvärdering av uppdraget.

Uppföljning av aktiviteter inom 1-2 år:

- Uppföljning per tertial om framdrift i pågående projekt och uppdrag via projektsammanställning
- Redovisning av fastighetsbeståndets status och värde genomförs med en återkommande frekvens till kommunledningsutskottet

Uppföljning av aktiviteter inom mandatperioden:

- Uppföljning per tertial om framdrift i pågående projekt och uppdrag via projektsammanställning

## **Tertial 1**

Den sammantagna bedömningen för uppdraget är för tertial 1 **grönt**.

För uppföljning av pågående projekt hänvisas till separat projektsammanställning.

Redovisning av fastighetsbeståndets status har inletts till utskott med en första information rörande försäkringsvärde, ålder i fastighetsbestånd och inom vilka områden som störst reinvesteringsbehov finns.

Prioritering av uppdrag och projekt är uppstartat och färdigställs i början av tertial 2.

Arbete med implementering av klimatplanen i kommunen pågår. Under året kommer fokus vara att få hela kommunorganisationen att vara medvetna om planen och hur verksamheterna kan bidra till måluppfyllelse. Därtill kommer omställningstakten till fossilfria alternativ vara ett fokus för att målen ska kunna nås. Arbete fortsätter med att nå ut bredare och involvera Tyresöbor i arbetet samt att öka elektrifieringen. Arbete fortsätter med återställning av våtmarker inom kommunen med utgångspunkt i den utredning som genomfördes under 2022. Under tertialet har klimatråd tillsammans med elever i årskurs 8 genomförts.

Under året kommer arbete att fortsätta för genomförande av trafikstrategin och tillhörande planer. Arbete med att tydliggöra process för hantering av trafiksäkerhetsfrågor i befintlig miljö pågår.

# Målområde ekonomi och hållbarhet: Politiska inriktningar och uppdrag

## Politisk inriktning

För att möta följderna av den ekonomiska samhällsutvecklingen som vi nu ser kommer det krävas att vi fortsätter att arbeta aktivt med effektiviseringar. Samtidigt ska vi inte glömma grunduppdraget att leverera en välfärd med hög kvalitet till kommuninvånarna. Det kommer att kräva nya arbetssätt och former för samarbete.

## Politiskt uppdrag: Ordning och reda i ekonomin

Kommunen ska ha förmågan att anpassa verksamheten till förändrade förutsättningar med bibehållen leveransförmåga, kvalitet och god arbetsmiljö. Arbetet med att effektivisera central förvaltning ska fortsätta för att säkerställa resurser till verksamheterna närmast invånarna.

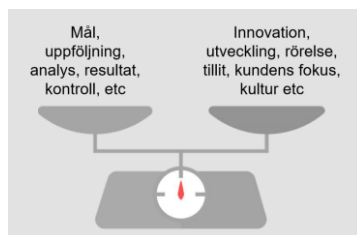
## Nuläge

Ekonomistyrningen tenderar att möta de ekonomiska utmaningarna genom att endast förbättra befintliga tjänster men missar möjligheten att snabbt ställa om verksamhet till att möta framtidens behov och utmaningar med ett effektivare resursutnyttjande. Svårt att få en koppling mellan strategiska kommunperspektiv kopplat till verksamhetsstyrning och nettokostnadsutveckling. Nuvarande ekonomistyrning riskerar att utveckling mot effektivare resursutnyttjande för helheten hämmas på grund av suboptimering mellan våra verksamheter.

För närvarande har vi till stor del en budgetstyrd uppföljning och analys med fokus på avvikelser mot budget. Vi tenderar att konstatera avvikelser men saknar en samlad bild över nödvändiga åtgärder för att fånga förmågan att ställa om verksamheten utifrån förändrade förutsättningar. Varit flera år med expansiva driftbudgetar, vilket har gjort att uppföljning av verksamhetsnära eller kommungemensamma effektiviseringar inte varit i fokus.

## Nyläge

Vi behöver anpassa befintlig verksamhet utifrån nya förutsättningar i kombination med att arbeta med kommungemensamma prioriterade områden.



Hitta balansen mellan måluppföljning och innovation genom att:

- Lyckas med vårt förbättringsarbete/strategier inom förvaltningar och kontor och våra kommungemensamma områden
- Öka vår förmåga att anpassa verksamheten till förändrade förutsättningar med bibehållen leveransförmåga, kvalitet och god arbetsmiljö.

Då har vi arbetssätt som gör att vi kan leverera på uppdraget till en lägre kostnad vilket kommer vara en förutsättning för att möta 2024 års behov.

### Genomförandeplan

- Systematisk uppföljning – från analys till strategisk förflyttning.
- Kommungemensamma principer kring planering och uppföljning.
- Strategisk förflyttning inom respektive förvaltning, kontor och staber samt att arbeta med våra kommungemensamma områden.
- Identifiera prioriterade områden med särskilt fokus under 2023.

### Uppföljning

Vi följer framsteg inom mandatperioden genom att bedöma/mäta:

- Att vi når kommunens resultatkrav på 2 procent under mandatperioden.

Vi följer framsteg inom 1-2 år genom att bedöma/mäta:

- Framtagen plan och process för en systematisk uppföljning som utifrån en samlad analys ger förutsättning till strategisk förflyttning.
- Framtagna kommungemensamma principer kring planering (budget) och uppföljning (prognos)
- Systematisk uppföljning och kommungemensamma principer ger förutsättning att anpassa verksamheten utifrån förändrade förutsättningar med bibehållen leveransförmåga, kvalitet och god arbetsmiljö:

- Kontinuerligt arbete med att anpassa verksamheten inom respektive förvaltning, kontor och staber utifrån förändrade förutsättningar.
- Följer systematiskt arbetet med de kommungemensamma områdena för att skapa förutsättning för uppföljning och fånga dess effekter.
- Skapat förutsättning att systematiskt arbeta med kolada för att kunna dra slutsatser kring nettokostnadsavvikelser för verksamheter med avvikelser.

### **Uppföljning till T1**

Det finns en framtagen plan och process för en systematisk uppföljning som utifrån en samlad analys ger förutsättning till strategisk förflyttning. I arbetet som pågår används kommungemensamma principer kring planering och uppföljning. Ett resultat av detta är bland annat en förändrad behovs och omvärldsanalys som utgår från kommunen som helhet. Utveckling pågår för att ytterligare förbättra den systematiska uppföljningen som grundar sig på faktiskt utfall och lärande. Ett av resultaten är ett kommunplansförslag 2024 som tagit avstamp i årsredovisning 2022, prognos 2023 och omvärlds och behovsanalys 2024. Detta ger förutsättningar för att anpassa verksamheten utifrån förändrade förutsättningar med bibehållen leveransförmåga, kvalitet och god arbetsmiljö nu och i framtiden. Arbetet med de kommungemensamma områdena har startats upp och effektmålen som identifierats kommer att analyseras och utvecklas ur ett ekonomiskt perspektiv. Arbetet med att använda kolada för att analysera nettokostnadsutvecklingen är planerad under hösten. Uppdraget genomförs enligt plan och kommer att levereras i tid = Grönt

## Politisk inriktning

För bidrag till målområde 4, *Hållbar ekonomi – kostnadseffektiv, balanserad och cirkulär* finns den politiska inriktning som följs här:

### **Minskade klimatutsläpp, stärkt park- och naturmiljö**

Tyresös verksamhet ska utgå från hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Verksamheten ligger redan idag i framkant i klimatarbetet vilket visar sig i flertalet undersökningar och rankningar.

### **Politiskt uppdrag:**

Tyresö kommuns klimatarbete ska fortsätta i enlighet med klimatplanen och trafikstrategin. Arbetet med att inrätta naturreservat Barnsjön fortgår och ska slutföras under mandatperioden. Samtliga kommunens verksamheter ska ha en fullgod källsortering i sina lokaler. Arbetet ska fortsätta för förbättrad kvalitet i Drevviken och Öringesjön. Tyresöån ska på sikt få ett fritt flöde med fria vandringsvägar för fisk.

- Fortsatt klimatarbete i enlighet med klimatplan
- Fortsatt klimatarbete i enlighet med trafikstrategi
- Inrättande av Barnsjöns naturreservat
- Fullgod källsortering i alla kommunens verksamheter
- Förbättrad kvalitet i Drevviken och Öringesjön
- På sikt fritt flöde i Tyresöån

### **Nuläge**

- Arbetet med klimatplanen och genomförande av åtgärder som bidrar till klimatplanens uppfyllelse ska fortsätta.
  - För att detta ska kunna genomföras krävs ett gemensamt arbete med fler förvaltningar och kontor. För att uppnå klimatplanen krävs att alla delar i kommunen bidrar.
- Arbetet med implementeringen av trafikstrategin ska fortsätta
- Arbetet med inrättandet av naturreservat vid Barnsjön ska fortsätta
  - För att detta ska kunna genomföras krävs en uppdatering av reservatsgränser och politisk förankring.
- Arbetet med att tillse att alla kommunens verksamheter har en fullgod källsortering ska fortsätta.
  - För att detta ska kunna genomföras krävs en genomlysning av vilka fraktioner som varje enskild verksamhet skapar, vilket ger ett underlag för vad en fullgod utsortering är.
  - Finansieringsmodell för implementering och om- tillbyggnationer kopplade till källsorteringen behöver beslutas.
  - Avtal mellan renhållningskollektivet och respektive verksamhet behöver tecknas, kommer att innebära ökade kostnader för renhållning för kommunens verksamheter.
- Arbetet med förbättrad kvalitet i Drevviken och Öringesjön
  - Mäts genom vattenprover under året
- Program för fosforfällning i Drevviken fortgår.
- Arbetet med fritt flöde i Tyresöån ska fortsätta



- Arbete med återställande av Wättingeströmmen pågår och ska fortsätta
- Arbete med Uddby kraftverk och rättigheter för att bedriva kraftverket pågår i domstolsförhandling

## Nyläge

Inom 1-2år:

- Fler kommungemensamma aktiviteter i klimatplanens ambition genomförs
- Merparten av kommunens verksamheter har en fullgod källsortering

Inom mandatperioden:

- Barnsjöns naturreservat har inrättats
- Alla kommunens verksamheter har en fullgod källsortering
- Drevviken och Öringesjön har en mätbart förbättrad kvalitet
- Wättingeströmmens återställande har påbörjats i produktion

## Uppföljning

Vid förfrågan samt till delårsuppföljning och årsredovisning sker uppföljning av framdrift och utvärdering av uppdraget.

Uppföljning av aktiviteter inom 1-2 år:

- Uppföljning per tertial om klimatplanens aktiviteter
- Uppföljning per tertial om trafikstrategins aktiviteter
- Uppföljning per helår om antal verksamheter med fullgod utsortering

Uppföljning av aktiviteter inom mandatperioden:

- Uppföljning årsvis om framdrift för inrättande av Barnsjöns naturreservat, mäts i processkede
- Per tertial (där så är möjligt) mäts halter av fosfor mfl. i Drevviken och Öringesjön
- Per tertial följs framdrift i projekt Wättingeströmmen

## Tertial 1

Uppdatering kring aktiviteter i klimatplan har startats under tertial 1, bland annat med utkast till fortsatt arbete med CERO. Ledartröjor har rekryterats inom ett kommungemensamt område som berör cirkulär ekonomi, klimat och hållbarhet. Detta bedöms bidra positivt till uppdraget. Under tertialet har klimatråd genomförts tillsammans med elever från årskurs 8.

Inom ramen för trafikstrategin har arbete med prioritering av korta och långsiktiga åtgärder påbörjats, med fokus på kollektivtrafik och regionala kopplingar. Under året kommer arbete att fortsätta för genomförande av trafikstrategin och tillhörande planer. Arbete med att tydliggöra process för hantering av trafiksäkerhetsfrågor i befintlig miljö pågår.

Finansieringsmodell för källsortering i kommunala verksamhetslokaler har tagits fram och beslutats av kommunledningsgruppen.

Provtagningsprogram för Öringesjön finns framtaget för året utifrån det fleråriga provtagningsprogram som tidigare upprättats. För provtagningen till tertial 1 är det för tidigt att dra slutsatser kring utvecklingen av sjöns kvalitet.

Arbete med likartat program för Drevviken pågår tillsammans med övriga parter i Tyresöans vattenvårdsförbund. Fosforfällning i Drevviken påbörjades under 2022 och återupptas under 2023. Fällningsarbete kommer att fortgå in i 2024. Provtagning samordnas och genomförs i Tyresöans regi

Provtagning	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Vattenkemi		x		x	x	x	x	x	x	x		
Växtplankton								x				
Bottenfauna										x*		

\*Provtagning av bottenfauna görs vart tredje år med start 2022

Figur 1: Provtagningsprogram för Öringesjön

Wättingeströmmens återställande är projekterat och ärende inväntar hantering hos domstol innan arbete kan påbörjas.

Den sammantagna bedömningen för uppdraget är för tertial 1 **grönt**.